

Hoitomuotojen merkitykset

Diskurssianalyttinen tutkimus pienten lasten hoitomuotoja
koskevasta ratkaisupuheesta

Elina Nurminen

Varhaiskasvatustieteen pro gradu -tutkielma

Syyslukukausi 2017

Kasvatustieteiden laitos

Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Nurminen, Elina. 2017. Hoitomuotojen merkitykset. Diskurssianalyttinen tutkimus pienten lasten hoitomuotoja koskevasta ratkaisupuheesta. Varhaiskasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. 65 sivua.

Tässä tutkimuksessa selvitettiin sitä, millaista puhetta tuotetaan pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista. Pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista keskustellaan paljon verkossa, joten tutkimuksessa haluttiin löytää vastauksia, siihen millaisena puhe rakentuu internetin keskustelupalstalla.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys rakentui sosiaalisen konstruktionismin ja diskurssitutkimuksen oletuksiin todellisuudesta sekä näiden perusteella syntyvien merkitysten rakentumiseen sosiaalisen vuorovaikutuksen ja kielenkäytön kautta. Tutkimus toteutettiin diskurssianalyysinä, jossa selvitettiin, millaista puhetta tuotetaan pienten lasten hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin keskustelupalstalla.

Tutkimusaineisto koostui vuosien 2013-2015 välisenä aikana käydyistä keskusteluista Suomi24.fi -keskustelupalstalta. Tutkimuksen toteuttamisessa diskursiiviseksi analyysivälineeksi muotoutui diskurssin käsite, jolla tässä tutkimuksessa tarkoitetaan pienten lasten hoitomuotoja koskevaa ratkaisupuhetta.

Diskurssianalyysillä löytyneet diskurssit tuotettiin lapsen etuna, äitiyden ihanteena, taloudellisena tilanteena sekä vanhemman etuna. Pienten lasten hoitomuotoja koskevat ratkaisut rakennettiin keskustelupalstalla lapsilähtöiseksi näkökulmaksi, jolloin lapsen tarve nähtiin ensisijaisena. Toisaalta osassa puheessa lapsi jäi taustalle aikuisen oman hyvinvoinnin ensisijaistamisen tai perheen taloudellisen tilanteen pakottamana.

Asiasanat: päivähoido, kotihoito, varhaiskasvatus, keskustelupalsta, diskurssianalyysi

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ

1	JOHDANTO	5
2	VERKKOVUOROVAIKUTUS JA KIELI	8
	2.1 Vuorovaikutus internetissä.....	8
	2.2 Verkko ja kieli	9
3	PIENTEN LASTEN HOIDON JÄRJESTÄMINEN	12
	3.1 Varhaiskasvatus.....	12
	3.2 Kotihoito mahdollisuutena	13
	3.3 Kotihoito ja turvallisen kiintymyssuhteen painotus	15
	3.4 Päivähoidon mahdollisuudet	16
	3.5 Varhaiskasvatusta koskevat diskurssit	18
4	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	21
	4.1 Sosiaalinen konstruktioismi	21
	4.2 Diskurssianalyysi	22
	4.3 Keskustelupalsta tutkimuksen kohteena.....	25
5	TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYS	28
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	29
	6.1 Tutkittavat ja aineiston keruu.....	29
	6.2 Aineiston analyysi.....	31
7	PIENTEN LASTEN HOITOMUOTOJA KOSKEVAT RATKAISUT	35
	7.1 Lapsen etu	36
	7.2 Äitiyden ihanne	40
	7.3 Talous	43
	7.4 Äidin etu	46

7.5 Diskursseihin kiteytyvät ulottuvuudet.....	49
8 POHDINTA.....	51
8.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset.....	52
8.2 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimushaasteet.....	56
LÄHTEET	59

1 JOHDANTO

Mitä on kolme vuotta aikuisen elämästä? Ei juuri mitään. Lapsen elämästä ne on tärkeimmät vuodet: perusturvallisuus kehittyy (tai perusturvattomuus), omat rajat muotoutuvat. Jos lapsen laittaa alle kolmivuotiaana hoitoon, niin päiväkotiki on huonoin ratkaisu.- - Suomi24.fi -verkkokeskustelu 3.6.2015

en ymmärrä miten mies ei voi tajuta vaikka olen kertonut että tympii olla kotona lapsen kanssa, tuntuu et pää sekoo, kaipaam työtäni ja työporukkaa, - - Oman henkisen hyvinvoinnin kannalta haluan töihin, olisin onnellisempi kun yhdistän lapsenhoidon ja työn.- - Suomi24.fi -verkkokeskustelu 28.4.2015

Päiväkotiki ei ole kaikille lapsille se paras paikka. Toisia lapsia stressaa kovat äänet/meteli, kaikki eivät nauti isoista ryhmistä. Kaikki äidit eivät nauti kotona olemisesta eikä siitä pidä syyllistää. Kaksi vuotta on pitkä aika. Pitää tuntea oma lapsi harkitessaan töihin menoa.- - Suomi 24.fi -verkkokeskustelu 3.6.2015

Internetin keskustelupalstat ovat hyvin keskeisessä asemassa nykypäivänä ihmisten sosiaalisessa kanssakäymisessä ja vuorovaikutuksessa. Monet hakevat niistä tukea tai neuvoja, tai ovat itse neuvonantajia toisille ihmisille. Keskustelu internetin maailmassa on tehty helpoksi, tietyille keskustelupalstoille ei tarvitse edes olla rekisteröitynyt päästäkseen kommentoimaan. Erilaiset viestinnän keinot, kuten keskustelupalstat, tarjoavat ihmisille yhteisöllisyyttä, informaatiota ja mielikuvia. (Herkman 2001, 19.) Keskustelupalstalla tuotetut puheet ja tulkinnat luovat uusia merkityksiä pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista. Käytän hoitomuotoa terminä, jolla tässä tutkimuksessa tarkoitan pienten lasten päivittäisen hoidon järjestämistä koskevia ratkaisuja ja valintoja. Johdannon alussa olevat lainaukset ovat hyvä esimerkki keskustelusta, joka koskee hoidon järjestämistä pienille lapsille.

Pienten lasten hoitomuotoja koskeva keskustelu on aiheena sellainen, joka tuottaa helposti kommentteja riippumatta siitä, onko itsellä lapsia vai ei. Siihen liittyvät artikkelit ja tarinat kiinnostavat monia, kuten myös mediaa. Median tuottamat uutisoinnit ja esittämät kasvatusalan asiantuntijoiden puheet ja tulkinnat ovat osaltaan luomassa keskustelua pienten lasten hoidon järjestämis-

tä. Esimerkiksi päivähoidon aloituksesta muun muassa monia artikkeleita julkaissut Jari Sinkkonen on osaltaan kiihdyttänyt julkista keskustelua ja hänen keväällä (2017) julkaisemansa kolumni *Varhaiskasvatus on täynnä sanahelinää* Helsingin Sanomien Vieraskynä-palstalla tuotti paljon kommentteja aiheesta internetin keskustelupalstoilla ja sosiaalisessa mediassa. Suomalaisessa yhteiskunnassa on esillä usein äitiys ja siihen liittyvät ratkaisut. Esimerkiksi Sinkkonen (2017) tuo oman näkökulmansa tähän keskusteluun siitä, kuinka 1-2 -vuotias lapsi ei tarvitse päiväkotia vaan tuttujen sekä turvallisten ihmisten läheisyyttä ja aikaa vuorovaikutukseen. Äidin ja isän erityisasema lapsen maailmassa on perusteltua lapsen odotuksen, syntymän ja varhaisen hoivan sekä tähän yhdistyvän biologisen prosessin takia (Sinkkonen 2017). Osaltaan tällaiset asiantuntijoiden lausunnot heijastuvat keskustelupalstojen teksteihin, joissa tuotetaan puhetta pienten lasten hoidon järjestämistä koskevista ratkaisuista. Ihmiset peilaavat omia kokemuksiaan myös näiden median esittämien artikkeleiden kautta ja tuottavat sosiaalisessa mediassa sekä keskustelupalstoilla puhetta pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista. Tietokonevälitteisestä viestinnästä nimenomaan kirjoittamisesta on tullut jälleen yleinen ilmaisumuoto (Feenberg 1998, 5).

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää, millaista keskustelua pienten lasten hoidon järjestämisestä koskevista ratkaisuista tuotetaan keskustelupalstalla. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys koostuu sosiaalisen konstruktionismin ja diskurssitutkimuksen oletuksiin todellisuudesta ja siihen liittyvien merkitysten rakentumisesta sosiaalisen vuorovaikutuksen ja erityisesti kielen käytön kautta (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 12). Tutkimusaineistoani käyn läpi diskurssi-analyttisesti ja pyrin tuomaan esille keskustelupalstalta nousseita diskurseja ja puhetapoja, jotka liittyvät pienten lasten hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin suomalaisessa yhteiskunnassa.

Oma tutkimukseni liittyy osaltaan aikaisempaan keskusteluun pienten lasten hoidon järjestämisen koskevista ratkaisuista ja niihin liittyvistä päätöksistä, joita on esimerkiksi Repo (2003, 2009) tutkinut paljon. Pienten lasten hoidon järjestämistä koskevien ratkaisujen tarkastelussa diskurssianalyttisesti keräämäni aineisto keskustelupalstalta tuo uudenlaisen näkökulman tähän aihepii-

riin. Tutkimuksellani pyrin nostamaan esille, minkälaista keskustelua pienten lasten hoidon järjestämisestä käydään. Toivon herättäväni keskustelua siitä, minkälaisia merkityksiä ja tulkintoja tuotetaan koskien pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuja. Tutkimukseni toivottavasti synnyttää keskustelua keskustelupalstojen hyödyntämisen mahdollisuudesta niin varhaiskasvatusalan tutkimuksille, kuin myös muiden alojen.

Tutkielmani alkuosassa tarkastelen tutkimukseni yhteiskunnallista ja kulttuurista kontekstia sekä tähän tutkimuksen tekoa ohjaavia teoreettisia lähtökoh-
tia. Tutkimukseni metodiosiossa esittelen tutkimukseni tavoitteet ja tutkimus-
kysymykset sekä avaan sen, kuinka käytän diskurssianalyysia tutkimuksessani
metodisena lähestymistapana. Keskustelupalsta-aineiston ja sen analyysin esit-
telyn jälkeen esitän tutkimustulokset runsaiden aineistonlainausten avulla.
Tutkielmani loppuosassa käyn läpi tutkimuksen tuloksia teorian valossa ja lo-
puksi pohdin mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

2 VERKKOVUOROVAIKUTUS JA KIELI

Nykyaikana media helposti muokkaa ihmisten arkea, koska tiedon jakaminen toisille ihmisille on tehty hyvin helpoksi internetin maailmassa. Ihmisten sosiaalinen kanssakäyminen on myös painottunut paljon internetiin ja sen kautta tehtävään yhteydenpitoon. Ihmisten väliset sosiaaliset tilanteet saavat tarkemmin tutkittuna mielenkiintoisia diskursseja, jotka tuotetaan kielen avulla merkityksiksi internetissä. Tässä luvussa tarkastelen internetin sosiaalista maailmaa tutkimukseni yhteiskunnallisena ja kulttuurisena kontekstina. Lisäksi lähestyn niitä teoreettisia lähtökohtia, joiden avulla tutkimuksessani tarkastelen pienten lasten hoitomuotoja koskevaa ratkaisupuhetta.

2.1 Vuorovaikutus internetissä

Internet on tullut pysyväksi osaksi ihmisten kommunikointia ja päivittäistä elämää. Se on nykyään kaikkialla ja helposti saatavilla, joten tämä edistää ihmisten välistä sosiaalista kanssakäymistä. Matikainen (2008, 23) määrittelee internetin välineiksi ja ympäristöiksi, joiden avulla ihmisten on helppo katsella erilaisia viestejä ja pitää yhteyttä toisiinsa. Ihmisten tietoisuus ja ymmärrys arkielämästä rakentuvat pitkälti median välityksellä (Nieminen & Pantti 2009, 16; Matikainen 2008, 28). Internetiä tarkemmin tarkastellessa siirrytään teknologiasta inhimilliseen toimintaan, yhteisöihin, liiketoimintaan, vuorovaikutukseen ja median pariin. Internet globaalina ilmiönä on vapaa ja avoin kaikille eikä se kiinnity mihinkään tiettyyn toimintaympäristöön tai paikkaan. (Matikainen 2008, 23-24.)

Livingstone (2009, 5) esittää myöskin median olevan vahvasti läsnä arjen vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa, ja olevan tätä kautta osa merkityksellistämisen prosessia, jonka avulla ihmiset ymmärtävät maailmaa sekä rakentavat omaa paikkansa siinä. Puhuttaessa ihmisten kyvystä hahmottaa ja ymmärtää itseään ja muita ihmisiä ympäröivässä todellisuudessa, voidaan käyttää sanaa kulttuuri. Merkityksellistämisen prosessit vuorovaikutuksessa ihmisten ja ym-

pärillä olevan maailman kanssa luovat kulttuuria. Nykyään vuorovaikutuksen siirtyessä yhä enemmän määrin median avulla tuotetuksi vuorovaikutukseksi, voidaan käyttää sanaa mediakulttuuri. (Herkman 2001, 17-18.)

Varhaiskasvatuspalveluja tuodaan ihmisten tietoisuuteen muun muassa kotisivujen, blogien, Facebookin tai muiden vastaavien sovellusten avulla. Tutkimukseni kannalta kiinnostavin näkökulma on Kallialan ja Toikkasen (2009, 18) näkemys siitä, kuinka yksilöt ja ryhmät rakentavat yhteisiä merkityksiä sisältöjen, yhteisöjen ja verkkoteknologioiden avulla sosiaalisessa mediassa. Internetin keskustelupalstoilla yksittäinen internetin käyttäjä keskustelee ja osallistuu sekä tuottaa uutta sisältöä yhdessä toisten käyttäjien kanssa sosiaalisissa mediakonteksteissa. Esimerkiksi tällaisten keskustelujen olisi perusteltua olla osallisena varhaiskasvatukseen liittyviä tutkimuksia. Kuitenkin media tarjoaa ihmisille paikan esittää ajatuksiaan ja käydä keskustelua muiden ihmisten kanssa. Media myös välittää ihmisille tietoa, jonka perusteella he voivat muodostaa näkemyksiään ja rakentaa sosiaalista vuorovaikutusta muiden ihmisten kanssa esimerkiksi keskustelupalstoilla. (Nieminen & Pantti 2009, 27-28.) Varhaiskasvatus on yleinen puheenaihe sosiaalisessa mediassa, josta syntyy puhetta varsinkin kannanottona julkiseen keskusteluun aiheesta.

Perhekeskeisyys on noussut 2000-luvun perhepuheen keskeiseksi ikoniksi, jolloin vanhemmuus nähdään tärkeänä ja tähän liittyen tutkijat ovatkin esittäneet tulkintoja siitä, että suomalaisessa mediapuheessa olisi tapahtunut familistinen käänne (Jallinoja 2006, Repo 2007). Mediassa käydyt keskustelut tuottavat merkityksellistä aineistoa tutkimukseen ihmisten tavoista merkityksellistää omaa maailmaansa. Tässä tutkimuksessa tarkastellaan Suomi24.fi -keskustelupalstan kommentoijien tapoja merkityksellistää pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja.

2.2 Verkko ja kieli

Verkkokeskustelujen vuorovaikutus voidaan jakaa Matikaisen (2001, 25) mukaan kahden henkilön väliseksi tekstipohjaiseksi vuorovaikutukseksi, use-

amman henkilön väliseksi tekstipohjaiseksi vuorovaikutukseksi tai vahvasti kontekstiin sidottuun useamman henkilön väliseksi tekstipohjaiseksi vuorovaikutukseksi. Kirjoitettu vuorovaikutus eli verkkopohjainen vuorovaikutus on usein epämuodollisempaa eikä ole yksioikoisesti tietynlaista, vaan vaihtelee eri tilanteissa ja käyttötarkoituksissa (Matikainen 2001, 27). Esimerkiksi non-verbaalinen viestintä jää puuttumaan verkossa käydyissä keskusteluista, jolloin tästä voi seurata virheellisiä tulkintoja ja hämmennystä. Puhuttaessa verkkokeskusteluista, on otettava huomioon, että kuka tahansa saattaa esiintyä aivan toisena ihmisenä. Kasvokkain keskustellessa tällaista tilannetta ei pääse syntymään, mutta verkkokeskustelu tai jopa koko verkkoyhteisön toiminta saattaa perustua kuvitteellisten identiteettien varaan (Matikainen 2001, 29). Meyrowitz (1999, 43) esittääkin kolme metaforista tapaa, joilla media on ymmärretty joukkoviestintä- ja mediatutkimuksen kentällä. Ensinnäkin media voidaan nähdä väylänä, joka välittää sisältöjä. Toiseksi media voidaan nähdä kielenä, jolloin välineelle pohditaan ominaisia ilmaisumahdollisuuksia sekä sen ”kielioppia”. Kolmantena mediaa pidetään omanlaisena ympäristönä, jolloin kiinnostuksen kohteena ovat välineen ominaisuudet ja ominaispiirteet, ja kuinka ne ohjaavat viestintää ja vuorovaikutustilanteita. (Meyrowitz 1999, 45-50.) Näiden näkökulmien pohjalta verkkokeskustelu on selvästi oma ”mediansa”, jota voidaan tarkastella kaikkien näkökulmien kautta.

Verkkokeskustelut ovat omanlaisensa väylä sisältöjen välittämiseen, jossa sisältöjen julkaisutavat eroavat selkeästi esimerkiksi journalististen sisältöjen julkaisusta. Tarkastellessa verkkokeskustelua kielellisenä ilmaisutapana, vuorovaikutus on usein provosoivaa, kärjistynyttä ja repivää. Kommentit ovat lyhyitä, ja dialogia ei välttämättä synny olleenkaan tai se voi jäädä vaillinaiseksi (Collins 1992, 34). Monissa tutkimuksissa on todistettu, että verkkokeskustelijat jakaantuvat helposti vastakkaisiin leireihin. Keskustelupalsta nähdään tilana, jossa vuorovaikutus toistaa jo entuudestaan rakennettua vastakkainasettelua, jolloin tällaisia tilanteita syntyy helposti. Pietilä (2010, 23) kokee verkkokeskustelun kommunikaatiosta puuttuvien kasvokkain tapahtuvien vuorovaikutuksen sosiaalisten vihjeiden, kuten ilmeiden, painotusten ja eleiden puuttumisen joltavan helposti väärinkäsityksiin ja konflikteihin.

Keskusteluryhmissä voidaan kommentoida joko nimellä, nimimerkillä tai nimettömänä. Tutkimuksessani olen kiinnostunut vain kirjoitetuista kommenteista ja sitä kautta tuotetusta puheesta, jota henkilöt tuottavat pienten lasten hoidon järjestämistä koskevista ratkaisuista. Käsittelen aineistoani yleisesti puheen kommentoijista, koska tutkimuksessani olen kiinnostunut siitä, millaista puhetta keskusteluissa tuotetaan pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista ja millaisia merkityksiä tälle tuotetaan. Nimettömyys keskustelupalstalla kommentoidessa voi lisätä ihmisten halukkuutta kommentoida ja osallistua keskusteluun. Toisaalta nimettömyys madaltaa myös kynnystä epäasiallisiin kommentteihin, joita myös varmasti aineistossani tulen kohtaamaan. Matikaisen (2001, 115) mukaan nimenomaan se, että emme tiedä toisista niin paljon kuin haluaisimme verkkokeskusteluissa, halutaan hyödyntää ja käyttää mahdollisuutta kasvottomaan kommentointiin.

Feenberg (1998, 4) mukaan verkkokeskustelijoiden maailma on omanlaisensa yhteisö. Teksti perustuu puhuttuun kieleen, jota henkilöt tarkastelevat kirjoitetussa muodossa. Verkkokeskustelua voisi hänen mukaansa kuvailla "uutena sosiaalisena muistina", joka välittää muistoja kuin tarinankerronta, kirjat tai joukkoviestintä. Verkkokeskustelujen tekstit tallentuvat internettiin, jossa ne ovat haettavissa ja toistettavissa keskusteluun. Tekniikka mahdollistaa sen, että tällaiseen keskusteluun mukaan pääsemiseksi ihminen ei tarvitse toista ihmistä, vaan hän voi toteuttaa sitä itsenäisesti esimerkiksi kotonaan. (Feenberg 1998, 4-5.)

3 PIENTEN LASTEN HOIDON JÄRJESTÄMINEN

Suomalaisessa yhteiskunnassa pienten lasten hoito sisältyy julkiseen varhaiskasvatusjärjestelmään, joka muokkautuu yhteiskunnan sosiaalisten ja kulttuuristen ilmiöiden mukaan. Lapsilla perheineen on oikeus suomalaisen yhteiskunnan järjestämiin erilaisiin vaihtoehtoihin hoitomuodoiksi. Tutkimuksessani käytän päivähoitoa terminä, vaikka nykyään varhaiskasvatus korvaa sen sanana sekä sisältönä. Varhaiskasvatukseen kuuluu pedagogisia tavoitteita, kun taas vanhempana terminä päivähoito ensisijaisesti mahdollisti vanhempien työssäkäynnin. Päivähoito kuitenkin esiintyy vielä sanana keskustelupalstalla keskusteltaessa varhaiskasvatuksesta kodin ulkopuolella, joten tässä tutkimuksessa on perusteltua käyttää tätä vanhempaa termiä sellaisenaan. Tässä luvussa tarkastelen suomalaisen yhteiskunnan tarjoamia vaihtoehtoja pienen lapsen hoidon järjestämiselle sekä näiden merkityksiä.

3.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus kuuluu suomalaiseen koulutusjärjestelmään ja on tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Kuitenkin Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2016, 8) näkee vanhemmat ensisijaisena vastuunottajana lasten kasvatuksesta. Varhaiskasvatusta pidetään kodin kasvatustehtävän lisäksi täydentävänä ja tukevana sekä vastaavan omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 8). Varhaiskasvatus määritellään ”suunnitelmalliseksi ja tavoitteelliseksi kasvatukseksi, opetukseksi ja hoidon muodostamaksi kokonaisuudeksi, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka”. Varhaiskasvatussuunnitelma (2016, 8-9) koostuu varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisistä tavoitteista ja sisällöistä sekä sisältää kuvauksen varhaiskasvatuksen järjestäjän ja lasten huoltajien välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöstä.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 9) kuuluvat lueteltuna seuraavat asiat: lapsen kehitykseen ja oppimiseen liittyvät vahvuudet sekä lapsen kiinnostuksen kohteet, lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi sekä toteutumisen arviointi, lapsen mahdollisesti tarvitsema tuki, mahdollinen lääkehoitosuunnitelma, lasten, henkilöstön ja huoltajien yhdessä sopimat asiat, suunnitelman laatimiseen osallistuneet muut mahdolliset asiantuntijat sekä tieto siitä, milloin suunnitelma on laadittu ja tarkistettu ja milloin suunnitelma tarkastetaan seuraavan kerran. Varhaiskasvatustalain (1973) asetuksissa on määrätty, että kunnan tulee taata jokaisella lapselle mahdollisuus päivähoitopaikkaan. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodin tiloissa, jotka ovat tätä varten varattu. Varhaiskasvatus on pyrittävä järjestämään niin, että se tarjoaa sopivan hoitopaikan lapsen hoidolle ja kasvatukselle sekä tarvittaessa jatkuvan hoidon sinä vuorokauden aikana, jona perheet sitä tarvitsevat. Päiväkodin toimitilojen ja toimintavälineiden tulee olla asianmukaisia lapsen ikätason mukaan. (Varhaiskasvatustalaki 1973.)

3.2 Kotihoito mahdollisuutena

Suomessa on yhteiskunnallisesti taattu lapsiperheille mahdollisuuksia lasten päivähoitoon tai kotihoidon tukemiseen sekä perhe-elämän ja työn yhteensovittamiseen mahdollistavia palveluja. Hoivapoliittinen kokonaisuus muodostuu Revon (2009, 235) määritelmän mukaan kunnallisesta päivähoitosta, yksityisen hoidon tuesta lasten kotihoidon tuesta. Syntymästään lähtien lapsella ja hänen vanhemmillaan on oikeus erilaisiin työsopimuslakiin sidoksissa oleviin perhevapaisiin ja Kansaneläkelaitoksen (jatkossa Kela) maksamiin etuuksiin. (KELA, 2017.) Lapsen syntyessä vanhemmille maksetaan vanhempainpäivärahaa, johon kuuluvat äitiysraha, isyysraha ja vanhempainraha. Vanhemmalla, joka käy töissä, on oikeus saada työstään vapaata päivärahamaksun ajalta. Lasten hoidon tuilla pyritään tukemaan rahallisesti alle kouluikäisten hoitojärjestelyjä. Kotihoidon tuki, yksityisen

hoidon tuki ja osittainen hoitoraha ovat lastenhoidon tukimuotoja. Alle kolmevuotiaan lapsen vanhemmalla on vanhempainpäiväraha-kauden loppumisen jälkeen oikeus jäädä töistä pois palkattomalle vapaalle ja saada tältä ajalta kotihoidon tukea. (Kelan tilastollinen vuosikirja 2013, 78). Kotihoidon tuki muodostuu hoitorahasta ja hoitolisästä, joista hoitorahan määrä on kaikille sama. Sen sijaan kotihoidon tuen hoitolisä on sidottu perheen kokoon ja tuloihin. Hoitolisää maksetaan vain yhdestä lapsesta ja se on verollista tuloa. Perheen tulot suhteutetaan hoitolisän tulo-rajoihin, joka määrittelee sen, kuinka paljon hoitolisää maksetaan vai maksetaanko sitä ollenkaan. (Kela 2017.)

Kotihoidosta puhuttaessa on muistettava, että oman merkityksensä nykyajan kotihoito-keskusteluun tuo päivähoito-oikeus. Kotihoitoa tuskin huomioitaisi samalla tavalla, jos jokaisella suomalaisella lapsella ei olisi oikeutta päivähoitoon ja järjestelyt vanhempien perhe- ja työelämään ei olisivat niin hyvin mahdollistetut kuin nykypäivänä (Repo 2009a, 90). Kunnalla on velvollisuus järjestää hoitopaikka jokaiselle lapselle riippumatta perheen tulostasosta, työllisyydestä tai sosiaalisista ongelmista (Repo & Kröger 2009, 200). Lasten kodinhoidontuen laki (1128/1996) määrittää jokaisen alle kolmevuotiaan lapsen vanhemman oikeutetuksi kodinhoidontukeen, jos he eivät valitse kunnallista päivähoitoa. Vanhempien valinnanvapaus pienten lasten hoivasta on tullut hyvin vahvasti julkiseen keskusteluun. Suomalaisessa yhteiskunnassa luotetaan, että vanhemmat osaavat tehdä parhaat ratkaisut koskien lapsiensa hoitomuotoja. Tästä syystä vanhemmille halutaan tarjota erilaisia oikeuksia valintansa tueksi (Repo 2009a, 219-220).

Varhaiskasvatuslain (2016) mukaan päivähoito-oikeus rajataan 20 tuntiin niiltä lapsilta, joilla ainakin toinen vanhemmista on kotona, kun aiemmin kaikilla lapsilla on ollut oikeus rajattomaan päivähoitoon. Vaikka kunnilla on oikeus rajata päivähoito 20 tuntiin, kaikki eivät ole rajanneet. Poikkeusluvalla perhe voi anoa lapsen tuen tarpeeseen tai perheen olosuhteista riippuen erityislupaa pidempään hoitoon. Osa kunnista on toteuttanut subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisen päiväkodeissa ja osassa tällöin on noussut myös ryhmäkoot. (Helsingin Sanomat 2016.)

Repo (2009, 221) esittää seuraavanlaisen toteamuksen; päivähoitopalvelujen on pelätty heikentävän vanhempien roolia lastensa hoitajana. Tästä määritelmästä käytetään substituutio-teesiä, jonka mukaan juuri lisääntyvät julkis-palvelut vähentävät perheen sisäistä solidaarisuutta sekä perheen jäsenilleen antamaa hoivaa (Kröger 2009, 12). Kuitenkin tämä substituutio-termi on saanut osakseen kritiikkiä (Kröger 2009, 15) ja asiaa on tutkittu sekä havaittu, että julkisten hoitopalvelujen olemassaolo tukee perhettä ottamaan osaltaan vastuuta hoivaa tarvitsevasta omaisesta (Repo 2009, 23). Myös CHILDCARE-tutkimuksen (2016) tuloksien mukaan vanhemmat kokevat nykyaikana kunnista löytyvän riittävästi varhaiskasvatuspalveluja kysyttäessä subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisesta. CHILDCARE-tutkimuksen (2016) tulosten mukaan isojen kuntien toimintaa vanhemmat pitivät riittävänä, kun taas pienten kuntien vanhemmat kokivat, ettei ole riittävästi ohjattua toimintaa kotona hoidettaville lapsille, joten tuloksista ei voida vetää yhtä selkeää johtopäätöstä. Osissa isoissa kunnissa rajaaminen subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta asettaa vanhempien mielestä lapset eriarvoiseen asemaan ja varsinkin jos toinen vanhemmista oli kotona, rajaaminen koettiin perheitä leimaaviksi. Kun taas pienissä kunnissa rajaaminen subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta koettiin vastaavasti perustelluksi toisen vanhemman ollessa kotona eikä myöskään koettu eriarvoistamista lasten suhteen. (CHILDCARE-tutkimus 2016.)

3.3 Kotihoito ja turvallisen kiintymyssuhteen painotus

Vuonna 2011 internetin keskustelupalstoja kiihdytti kasvatustieteiden tohtori Erja Rusasen kirjoittaman Hoiva, kiintymys ja lapsen kehitys -kirjan julkaiseminen. Kirjassaan Rusanen esittää, että alle kolmevuotiaita ei pitäisi hoitaa päiväkodissa lainkaan. Tätä hän perustelee lapsen kehitykselle vahingollisena, mikäli lapsella ei ole aikuista kehen muodostaa turvallinen kiintymyssuhde. Paajanen (2007) on tutkinut asiaa suomalaisessa yhteiskunnassa perhebarometrillä ja kyselyssä vanhemmat vastasivat tyypillisimmäksi yksittäiseksi iäksi laittaa lapsen kodin ulkopuolelle hoitoon kolmen vuoden iässä.

Suomessa puhutaan kiintymyssuhdeteoriasta, joka on yhteydessä kotihoitoratkaisuun. Pienen lapsen kotihoitoa tuotetaan puheessa usein kiintymyssuhdeteoriaan liittyvillä faktoilla kuten sillä, että pieni lapsi leimautuu vanhempaansa ja kärsii joutuessaan liian varhain eroon tästä. Kiintymyssuhdeteorian takana on englantilainen psykiatri John Bowlby, jonka kuningasajatus on, että lapsen kokema äidinriisto ja äidin rakkauden menetys voivat uhata lapsen kehitystä (Sinkkonen & Kalland 2003, 15). Bowlbyn kiintymyssuhdeteoria heijastuu suomalaisen yhteiskunnan keskusteluun pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista ja tämä näyttäytyy myös keskustelupalstoilla tuotetussa puheessa pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista.

Pienen lapsen kanssa kotona olevan vanhemman roolilla on merkitystä, kun vanhemmat miettivät pienen lapsen hoitomuotoa koskevaa ratkaisua. Kiintymyssuhdeteorian nähdään olevan tiivistii yhteydessä tähän keskusteluun. Kiintymyssuhdeteoria on pohjimmiltaan biologinen, kehityksen adaptiivisuutta korostava näkemys, jossa vanhempien antaman hoivan ja tunnesuhteen laadun merkitys korostuvat. Toisaalta on myös huomioitava, että erilaiset kasvuympäristöt tuottavat erilaisia hoivan malleja (Lyytinen 2008, 77-78). Jos lapsen kokemaa ahdistusta on pitkäaikaista, niin Bowlby esittää pienen lapsen kehittävän hallintayrityksiä, jotka lisäävät muutokselle vähemmän alttiin kiintymyssuhteen kehittymistä. Pieni lapsi pyrkii kuitenkin aktiivisesti kiinnittymään päivittäiseen hoitajaansa ja ylläpitämään läheisyyttä sekä yhteyttä erityisesti uhan edessä. Tutkiessaan uutta ympäristöä pieni lapsi tarvitsee turvallisena pohjana päivittäisen hoitajan, jolta voi tarvittaessa hakea lohtua ja turvaa. Tämä mahdollistaa sen, lapsi voi kehittää ensisijaishoitajasta poispäin vieviä ja psyykkisesti eriyttäviä toimiaan, kuten ympäristöön kohdistuvaa uteliaisuuttaan. (Sinkkonen & Kalland 2003, 20-24.)

3.4 Päivähoidon mahdollisuudet

Lasten päivähoidossa on kyse julkisen vallan tukemasta ja pääosin myös tuotetusta palvelusta, joka tasoittaa lasten hoitojärjestelyistä perheille aiheutuvia

kustannuksia. Näin ollen se tarjoaa vanhemmille mahdollisuuden työssäkäynnin ja perheenperustamiseen yhdistämiseen. Tästä syystä onkin perusteltua puhua lasten päivähoidosta suomalaisen hoivapolitiikan kulmakivenä. (Repo 2009, 243.)

Suomalaisessa yhteiskunnassa pyritään tasa-arvoa kannattaviin perheratkaisuihin. Kuten pohjoismaisen perhepolitiikan tavoin, myös Suomessa pyritään sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseen (Leira 2002, 12). Keskeinen asia perhepolitiikassa on rakentaa yhteys perheen ja työmarkkinoiden välille eli tukea ja auttaa vanhempia perheen ja työn yhteensovittamisessa (Hiilamo 2006, 33). Perhepolitiikan määrettä Esping-Andersen (2002, 26) kuvaakin defamilisoiaksi, koska sen avulla on helpotettu ihmisten riippuvuutta perheestä ja hoiva- ja ansiotyön välistä jännitettä sekä tuettu naisten mahdollisuutta omiin ansiotuloihin.

Repo (2009, 17) esittää kunnallisen päivähoidon rikkoneen perinteisen perheen ja yhteiskunnan välisiä raja-aitoja ja saattanut osan perheille aikaisemmin kuuluneista velvoitteista yhteiskunnalle. Subjektiiviset oikeudet, jotka antavat kansalaisille ehdottoman ja yksiselitteisen oikeuden tiettyyn etuuteen eivät ole kovin yleisiä edes Pohjoismaissa. Kunnallisen päivähoidon nähdäänkin edustavan sosiaalipoliittista vahvaa universalismia. (Kröger, Anttonen & Sipilä 2003, 34-35.)

Osana perhepolitiikkaa on myös ajatus "valinnanvapaudesta", josta esimerkkinä on lasten kotihoidon tuki. Lasten kotihoidon tuki on mahdollistanut traditionaalista sukupuolten välistä työnjakoa sekä suunnannut suomalaista perhepolitiikkaa yhä familistisempaan ja naisten palkatonta hoivatyötä korostavaan suuntaan (Leira 2002, 33 & Repo 2007, 224). Kuitenkin Lister (2007, 132) kokee, että lastenhoitopolitiikkaa kuvaa yhä keskeisemmin refamilisaatio, joka tarkoittaa vanhempien itsensä antaman hoivan lisääntyvää tukemista. Suomalaisessa nyky-yhteiskunnassa lastenhoitomuodoissa voi olla hyvin erilaisia ratkaisuja. Tätä määritelmää Repo & Kröger (2009, 346) kuvaavat termillä uusuniversalismi, joka tarkoittaa vaihtoehtojen olevan yhtäläisten oikeuksien sisällä eli käytännössä suomalaisen yhteiskunnan tarjoavan vanhemmille erilaisia vaihtoehtoja.

3.5 Varhaiskasvatusta koskevat diskurssit

Varhaiskasvatusta voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta sen moninaisuuden vuoksi. Usein tätä pyritään myös määrittelemään, mutta sosiaalisen konstruktionismin näkökulmasta katsottuna mistään ilmiöstä tai asiasta ei ole olemassa yhtä ainoaa totuutta tai määritelmää, vaan se muokkautuu ihmisten vuorovaikutuksessa puheen ja puheentuoton mukaan (Potter & Wetherell 1987, 6; Burr 2003, 5; Gergen 2009, 5). Tässä tutkimuksessa varhaiskasvatuksesta kielen avulla rakentuvaa todellisuutta luovat muokkautuvat ja uusiutuvat kommentit keskustelupalstalta. Valtakunnallisella tasolla koko ajan muokkautuva varhaiskasvatustilanne on osaltaan synnyttämässä millaista puhetta ja keskustelua siitä syntyy keskustelupalstoilla.

Varhaiskasvatustutkimuksessa on viime vuosina tutkittu sosiaalisissa ja kulttuurisissa käytännöissä kielen avulla rakentuvia todellisuuksia ja merkityksiä. Varhaiskasvatuksen diskursiivisia käytänteitä tarkastelevan tutkimuksen keskiöön on viime aikoina nostettu muun muassa kasvatushenkilöstön ja vanhempien keskinäinen vuorovaikutus sekä kasvatuskumppanuus haastattelu- ja keskustelutilanteissa tuotetuilla merkityksillä (esim. Karila 2005; Alasuutari 2007; Kekkonen 2012) sekä lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus arjen tilanteissa (esim. Lundan 2009 & Toroi 2010). Hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin liittyen Repo (2009) on tutkinut, kuinka lapsiperheiden vanhemmat merkityksellistävät valintoja lastenhoitoon liittyen.

Tutkijat ovat olleet kiinnostuneita myös varhaiskasvatuksen erilaisten dokumenttien tuottamista diskursiivisista tulkinnoista lapsuudesta, perheestä ja varhaiskasvatuksesta (mm. Alasuutari 2003; Rautio 2005; Alasuutari & Karila 2009; Onnismaa 2010) näiden edellisessä kappaleessa jo mainittujen tutkimuskohteiden lisäksi. Tämän tutkimuksen kannalta mielenkiintoisia tutkimuksia tehnyt Repo (2009, 2007) on syventynyt lasten hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin ja perhepolitiikkaan tutkimuksissaan ja on omalta osaltaan osallistunut diskurssitutkimusten keskusteluun. Sen sijaan median luoma kuva erilaisista

tulkinnoista varhaiskasvatuksesta ei ole otettu tarkasteluun tarkemmin tai niitä on hyvin rajoittuneesti. Yhtenä tutkimuksena Aihos-Määttä (2006) on analysoinut sanomalehtitekstien tuottamaa diskurssia subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta ja sen mukaan päivähoidolle tuotetuista tehtävistä.

Tutkimukseni osallistuu omalta osaltaan tämän hetkiseen diskurssitutkimuksen viitoittamaan keskusteluun varhaiskasvatukselle ja sen eri muodoille tuotetuista merkityksistä ja tulkinnoista. Tutkimukseni tuottaa lisää puhetta varhaiskasvatuspalveluja koskevaan keskusteluun, jota ovat aiemmin tutkineet muun muassa Onnismaa (2001) tuomalla esille eduskunnassa vuonna 1972 käyttyjen päivähoitolakia käsittelevien keskustelujen tuottamia päivähoidon tulkinnoita. Sanomalehtien tuottamaa diskurssia subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta ja sen kautta päivähoidolle tuotetuista tehtävistä on puolestaan tutkinut Aihos-Määttä (2006) ja osallistunut osaltaan diskurssitutkimusten keskusteluun.

Tutkimuksia, joissa julkisen puheen perusteella tuotettuja varhaiskasvatukseen liittyviä tulkintoja olisi tutkittu, on tehty vähemmän. Näin ollen tutkimukseni on perusteltua osallistua omalta osaltaan tähän keskusteluun. Seuraavissa kappaleissa käyn hieman läpi näitä edellä mainittuja tutkimuksia, joista nousevat diskurssit ja tulkinnat voivat myös oman tutkimukseni aineiston kannalta olla mielenkiintoista verrattavaa.

Onnismaan (2001, 362) tutkimuksessa 1970-luvulla päivähoidon tehtävänä koettiin vanhempien kotikasvatuksen tukeminen ja mahdollisimman kodinomaisten hoidon järjestäminen päiväkodissa, jolloin naisten työssä käyminen nähtiin valitettavan pakkona. Tutkimuksen mukaan Onnismaa (2001, 363) on löytänyt pienen ja suojeltavan lapsen tilalle 1990-luvulla nousseen omatoimisen ja kompetentin lapsen tulkinnan sekä tulkinnan vanhemmista yhteistyökumppaneina ja asiakkaina, joiden kuuluu saada asiantuntevaa palvelua.

Varhaiskasvatuspalvelujen merkitystä on tutkittu sekä julkisen puheen, että vanhempien tuottaman puheen kautta. Aihos-Määttän (2006, 66-67) tutkimuksessa subjektiivista päivähoito-oikeutta käsittelevien sanomalehtitekstien keskusteluiden diskurssissa päivähoito tuotettiin kaikille alle kouluikäisille lapsille tarkoitettuna julkisena varhaiskasvatuksena. Tämän lisäksi se käsitettiin Onnismaan tutkimuksen tapaan lapsen oikeutena suomalaisessa yhteiskunnassa.

sa. Aihos-Määtän (2006, 66-67) tutkimuksesta tuli esille moraalinen diskurssi, jossa syyllistetään itse kotona olevia vanhempia, vaikka tuotetussa puheessa ensisijaisesti päivähoito nähtiin mahdollisuutena vanhempien työelämän onnistumiselle tai opiskelun mahdollistamiselle.

4 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

4.1 Sosiaalinen konstruktionismi

Sosiaalinen konstruktionismi on tutkimuksellinen viitekehys, jossa sosiaalinen todellisuus rakentuu sosiaalisessa, kielellisessä vuorovaikutuksessa. Jokapäiväisen elämän nähdään esittäytyvän ihmisten tulkitsemana todellisuutena ja subjektiivisesti merkityksellisenä yhtenäisenä maailmana. Tämän tutkimuksen sekä sosiaalisen konstruktionismin ja diskurssianalyysin keskeinen ajatus on todellisuus, joka rakentuu sosiaalisessa ja kielellisessä vuorovaikutuksessa (Potter & Wetherell 1994; Berger & Luckmann 2005; Gubrium & Holstein 2008, 3-10; Johnstone 2008, 2- 5). Tutkimuksessani lähdän syventymään siihen, millaista puhetta käydään keskustelupalstalla pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista. Keskustelupalstalla ihmiset rakentavat tietynlaista puhetta, kuten omalla toiminnallaan ja ajattelullaan tuottavat sekä muokkaavat oletusta itseltään selvästä jokapäiväisestä todellisuudesta. (Burr 1995, 3-7.)

Viitekehystenä sosiaalinen konstruktionismi näkyy sekä tutkimuskohteen valinnassa, tutkimuskysymysten muotoilussa, analyttisten työkalujen kehittämisessä, että tutkijan ja tutkimuskohteen välisen suhteen ymmärtämisessä. Diskurssianalyttisessä tutkimuksessa valitaan tutkimuskohteeksi ne kielelliset prosessit ja niiden tuotokset, joissa ja joiden kautta sosiaalinen todellisuutemme ja kanssakäymisemme rakentuvat. (Jokinen 1999, 41.) Fairclough (1997, 78-79) määrittelee sosiaaliset viestintätilanteet ”tekstin, diskurssikäytännön ja sosiokulttuurisen käytännön keskinäisiksi suhteiksi, jossa teksti on puhuttua tai kirjoitettua kieltä ja diskurssikäytäntö on kielen tuotannon ja kulutuksen prosesseja”. Sosiokulttuurinen käytäntö liittyy siihen kulttuuriseen ja sosiaaliseen, jonka osa kyseinen viestintätapa on. Tutkimuksessa eri viestintätilanteiden tarkastelu ei sulje toisiaan pois, vaan näkökulmat täydentävät toisiaan ja niitä voidaankin käyttää yhtä aikaa saman aineiston analyysissä. (Fairclough 1997, 78-79.)

4.2 Diskurssianalyysi

Tutkimuksessani analysoitava aineisto on ainoastaan kirjoitettu kieli. Kielenkäyttöä tutkimalla pyrin ymmärtämään, millaista puhetta pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista tuotetaan. Diskurssianalyysi voidaan Aaltolan ja Vallin (2007, 126) mielestä nähdä väljänä teoreettisena ja metodologisena viitekehyksenä, jossa on luotavissa hyvin monenlaisia yksittäisiä tutkimusmetodeja ja -tekniikoita riippuen tutkimuksen tavoitteista, tehtävistä ja ongelmista. Tämän vuoksi diskurssianalyysi valikoitui aineiston analysointimenetelmäksi, joka mielestäni palvelee parhaiten tutkimuksen tavoitetta. Diskurssianalyysissä tutkitaan kielellisiä prosesseja ja tuotoksia, joiden kautta yhteinen sosiaalinen todellisuus rakentuu (Pynnönen 2013, 9). Tutkimuksessani merkityksellistän eli konstruoin kirjoitettuja kommentteja eri keskustelupalstoilta pyrkiäkseen löytämään merkityksiä, jotka muodostuvat suhteessa ja erotuksena toisiinsa (Phillips & Hardy 2002, 2-6). Käsitteenä diskurssi sisältää sosiaalisen konstruktion, jossa sosiaalisella todellisuudella tarkoitetaan jäsentynyttä tekstikokonaisuuksia, jotka voivat sisältää erilaisia tekstejä. Tutkimuksessani haen merkityksiä yksittäisiin kommentteihin suhteessa toisiin sekä sosiaalisesti rakennettuun maailmaan eli suomalaisen yhteiskuntaan. (Phillips & Hardy 2002, 88.) Diskurssianalyysin avulla pyrin löytämään keskustelupalstoilta erilaisia diskursseja, joiden avulla kommenttiosioissa tuotetaan puhetta pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista.

Tutkimuksessani diskurssianalyysi näyttäytyy diskursiivisesti konstruoidun ja säilytettävän sosiaalisen todellisuuden tutkimuksena, jossa sosiaalisen todellisuuden muotoutuminen tapahtuu kielen kautta. Feenberg (1998, 6) mukaan diskurssianalyysissä puhuja käyttää henkilökohtaista kieltä, joka on "kaksikertaistunut", koska puhujaa ei ole havaittu hänen omin sanoin, vaan käytetään niiden vaikutusta. Diskurssianalyysissä ei olla kiinnostuneita informanttien omista ajatuksista asiaan tai toiminnan motiiveista eikä myöskään tarkastella tulkintoja suoraan

selittävän kausaalisesti esimerkiksi jonkin kulttuurin ominaisuuksia tai elämäntilanteen syitä ja seurauksia (Potter & Wetherell 1990, 34-35.)

Kuitenkin keinovalikoimaa rajaa kiinnostus teksteihin, joko kirjoitettuun tai puhuttuun. Tutkimukseni aineiston keruu tapahtuu keskustelupalstalta, joka ohjaa keinovalikoimaa kirjoitettuun teksteihin, ja joka pitää ottaa huomioon analysointivaiheessa. Analyysiprosessissa yksilölliset puheet tai kommentit sekä niiden kantamat merkitykset sulautetaan osaksi yleisimpiä diskursseja, joilla sosiaalista todellisuutta on tapana tuottaa ja luoda jollakin tietyllä sosiaalisella kentällä. Tällöin yksilö nivoutuu osaksi yhteisöään tai yhteisöjään, kuten verkkokeskusteluketjuissa helposti käy, ihmiset löytävät ns. leirinsä kommentteja vaihdellessaan. Diskurssianalyysin voikin jakaa nojaamaan kahteen toisistaan poikkeavaan kielikäsitteeseen: ”kieltä voi pitää joko todellisuuden kuvana tai todellisuuden rakentamisena”. (Aaltola & Valli 2007, 126-127; Eskola & Suoranta 1998, 195.) Diskurssien merkitys rakentuu ja muuttuu merkityksiä haettaessa sekä tutkijana minun täytyy ymmärtää, että valitsemalla tietyn tavan tai näkökulman käsitellä diskursseja, rajaan automaattisesti toisia kategorisointitapoja tai näkökulmia pois (Lämsä 2004). Toisaalta Lämsä (2004) esittää tämän ”ehdottomuuden” vastakohtana, ”sulkemalla jotain pois, ne antavat kohteen uudelle määrittelylle mahdollisuuden”.

Itsessään diskurssin käsite ei myöskään ole yksiselitteinen. Sitä käytetään käsitteenä hyvin erilaisissa merkityksissä: sosiaalisuuden elementtinä tai hetkenä, substantiivina jolla viitataan tiettyihin diskursseihin ja konkreettisimmillaan viittaamaan tiettyihin puhutun interaktion tilanteisiin. Diskurssin määrittelyminen ei onnistu vain yhdellä tavalla eikä myöskään tyhjentävästi. Tutkijan tulee valita ja perustella oma merkityksellistämisen tapansa työskennellessään diskurssien kanssa. (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 26.) Tutkimukseni metodiosiossa valitsen ja perustelen, mitä diskurssilla milloinkin tarkoitan ja paikannan näin oman valintani alani tutkimuskentällä.

Diskurssianalyysissä ei olla kiinnostuneita siitä, mikä on ”oikein” ja mikä ”totta”, vaan siitä, mitkä merkitykset ovat vallalla tai puuttuvia ja miksi. Myöskään kielenkäyttäjää ei tarkastella informantteina eikä heidän oleteta paljastavan tutkijoille tai kansatoimijoille, millaisia esimerkiksi heidän asenteensa, elämän-

tilanteensa ja edustamansa kulttuuri on. Sen sijaan diskurssianalyysissä ollaan kiinnostuneita sen pohtimisesta, miten toimijat tekevät ymmärrettäväksi kieltä monien perustelluin tavoin, joten yhden yksiselitteisen totuuden olettamusta pidetään puutteellisena. (Suoninen 1999, 18-19; Potter & Wetherell 1990, 34-35; Pynnönen 2013, 6.) Myös Burr (2003, 44) painottaa diskurssin määrittelymisen vaikeutta sen abstraktisuuden vuoksi. Tämän vuoksi Burr pyrkiikin esimerkein valoittamaan diskurssin käsitettä, kuten ”erilaisiin merkityksiin, metaforiin, representaatioihin, selontekoihin, mielikuviin, kertomuksiin ja väitteisiin, jotka jollain tavalla tuottavat yhdessä tietyn version tapahtumasta”. Erilaiset tekstit ja niiden tuottaminen sekä levittäminen ja vastaanottaminen voi olla osa diskurssin määrittelyä. Diskurssi on tapa, jolla tietty asia esitetään tietyssä valossa ja jokainen diskurssi kertoo kohteesta oman tarinansa eli konstruoi sen tietynlaiseksi. Diskurssit konstruoivat maailmamme ilmiöitä, ja erilaiset diskurssit konstruoivat ne erilaisiksi pitäen omaa versiotaan totuutena teksteistä, puheesta tai muuten esitetystä merkityksenannosta. (Burr 2003, 47-49; Phillips & Hardy 2002, 82; 86.)

Kieltä ei nähdä pelkkänä ligvistisenä välineenä, vaan myös sosiaalisten normien ja arvojen sävyttämänä. Kieli mahdollistaa kerronnan, toiminnan ja erilaisten sosiaalisten identiteettien rakentumisen ja niiden tutkimisen. Tässä tutkimuksessa tämä tarkoittaa sitä, että tutkija ja tutkittava nähdään aktiivisina vuorovaikuttajina ja merkitysten konstruoijina. Konstruktioismissa ei ole kyse pelkästään asioiden kuvaamisesta vaan siitä, millä tavalla yksilö kuvaa olevansa osa todellisuutta ja mitä se hänelle merkitsee. Asioiden merkityksellistäminen on pitkien historiallisten ja kulttuuristen prosessien tulos. (Silverman 2004, 95.) Tämä näkyy tässä tutkimuksessa sillä, että pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista puhetta rakentavat kommentoijat luovat samalla puhetta myös varhaiskasvatuksen instituutioista ja niihin vaikuttavista rakenteista sekä suomalaisen yhteiskunnan hoitomuotojärjestelmistä.

4.3 Keskustelupalsta tutkimuksen kohteena

Kirjoitettu kieli on ihmiselle helppo tapa tehdä itseään ymmärrettäväksi sekä saattaa maailmalle tunnetuksi. Ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja toiminnassa kieli nähdään diskursiivisena ja sosiaalisena järjestelmänä. Käytämällä kieltä eri tilanteissa ihminen on osa sosiaalista elämää ja tätä kautta kielellä rakentuu todellisuus kulttuurista. (Lehtonen 1996, 30; Gergen 2009,11; Pietikäinen & Mäntynen 2009, 13.) Keskustelupalstan kommentit tutkimusaineistona ovat tässä tapauksessa perustellusti hyvä keino tutkia kieltä.

Sosiaalinen konstruktionismi on monta lähestymistapaa yhdistävä viitekehys, jolle ei voida määritellä yhtä ainoaa teoriasuuntausta vaan se edustaa eri näkökulmia ihmisen, sosiaalisen todellisuuden, kielen ja yhteisöjen suhteeseen. Ominaista sosiaaliselle konstruktionismille on sosiaalisen todellisuuden kielellinen rakentuminen sekä kulttuurin ja historiallisuuden korostaminen. (Kuusela 2002, 50.) Konstruktionistisessa kielikäsitelmässä kieli nähdään osana todellisuutta, jolloin sosiaalinen todellisuus rakentuu kielenkäytössä. Kuten omassa tutkimuksessani, tutkijan kannalta ei ole olennaista niinkään pohtia tiedon totuudenmukaisuutta tai tiedon antajan rehellisyyttä, vaan tätä tärkeämpää on saada selville, miten sosiaalinen todellisuus rakentuu kielenkäytön avulla. Kielenkäytön keinoja tässä ovat esimerkiksi diskurssit, tarinat sekä metaforat (Burr 2003, 35; Kuusela 2002, 50-52.)

Kieltä ja sanoja voidaan käyttää sosiaalisen konstruktionismin mukaisesti kontekstista toiseen vaihtelevana ja merkityksiä tuottavana sosiaalisena toimintana, kuten tässäkin tutkimuksessa. Näin ollen kieltä ja sanoja voidaan käyttää eri yhteyksissä toisistaan eroavissa merkityksissä eikä niillä nähdä olevan yhtä ainoaa merkitystä. (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 12; Gergen 2009, 10.) Tutkimalla todellisuuden tuottamista merkityksellistän tämän tutkimuksen osalta maailmaa sekä rakennan samalla sosiaalista todellisuutta pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista.

Kieli antaa valinnanvapauden siihen, miten käytetään eri tilanteissa ja mihin sen käyttämisellä pyritään. Kielenkäytöllä nähdään olevan erilaisia tehtäviä, se nähdään viestinnän välineenä, ympäröivän maailman kuvaajana sekä sosiaalisten suhteiden ja identiteettien luojana. Burr (2003, 56) näkemyksen mukaan

”tuotamme kielellä merkityksenantoja ja pyrimme toteuttamaan omaa todellisuuttamme erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa ja kielenkäytön konteksteissa”. Myös Pietikäinen ja Mäntynen (2009, 14-15) määrittävät kielen joustavaksi ja monikäyttöiseksi resurssiksi sekä kielelliseksi järjestelmäksi.

Potterin ja Wetherellin (1999, 36-37) mukaan näitä tarinoita, diskursseja ja metaforia ei ymmärretä todellisuuden kuvina ja heijastuksina, vaan ne ovat osa sosiaalista toimintaa ja sosiaalisen todellisuuden rakentumista. Kielenkäytön muoto vaikuttaa siihen, kuinka asioita käsitellään. Kielen avulla asioita voidaan esimerkiksi nostaa esiin, jättää huomioimatta, hämärtää, manipuloida, vaikuttaa, syyllistää, moralisoida. Kielenkäytön tapa vaikuttaa siihen, millaiseksi keskustelu muokkaantuu. Valinnat kielenkäytössä vaikuttavat siihen, millainen versio siitä syntyy. Kielenkäytön valinnat ovatkin siten aina myös vallankäyttöä. (Potter & Wetherell 1999, 36-38.)

Se, mitä valintoja teemme kielenkäytössä, vaikuttaa aina myös muihin ihmisiin ja ympärillämme rakentuvaan todellisuuteen. Käyttämällä kieltä muokkaamme todellisuutta jollakin tavalla (Jokinen 1993, 41) emmekä voi myöskään olla varmoja, että kirjoitettu puhe ymmärretään juuri kirjoittajan tarkoittamalla tavalla, sillä kielenkäytöllä voi olla myös toisenlaisia vaikutuksia (Lehtonen 1996, 52). Diskursiiviset käytänteet Lehtonen (1996, 68) määrittelee vakiintuneiksi kielellisiksi ja kulttuurisiksi tavoiksi toimia tietyssä kielenkäyttötilanteessa. Ne määrittävät miten puhe nähdään kontekstissaan tiettyjen reunaehtojen ollessa voimassa (Lehtonen 1996, 68).

Diskurssi voidaan kokea Faircloughin (1997, 77) mukaan kielenkäyttönä, jolla merkityksellistetään ja representoidaan jokin tietty sosiaalinen käytäntö tietystä näkökulmasta. Diskurssit siis rakentuvat kielenkäyttötavoista, joita diskursiiviset käytänteet ohjaavat. Diskurssi on määritelmänä hyvin monimerkityksinen eikä sille voida määritellä yhtä yhtenäistä määritelmää, koska sisältö vaihtelee hyvin paljon merkityksen tuottamisesta. Tärkeämpänä tutkimuksessa Lehtosen (1996, 30) mukaan onkin selvittää, mitä diskurssi merkitsee kyseisessä tutkimuksessa.

Diskurssit ovat sosiokulttuurisia, tilannesidonnaisia, historiallisia ja institutionaalisia, jotka ovat suhteessa aikaan ja paikkaan. Tämän perusteella merki-

tysten rakentaminen ja valinta ovat sidoksissa juuri siinä tietyssä ajassa ja paikassa hallitseviin sosiaalisiin käytäntöihin. Lehtosen (1996, 31) mukaan tekstejä onkin mahdotonta tarkastella irrallaan kontekstista, vaan tulkinta tapahtuu kontekstissa ja siinä, kuinka lukijat kohtaavat tekstin.

5 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYS

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaista puhetta tuotetaan pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista. Tarkoituksena oli selvittää, millaisia merkityksiä pienten lasten hoitomuotoja koskevalle ratkaisupuheelle rakennetaan. Se, miten puhetta tuotetaan kielen avulla, on keskeisenä tekijänä identiteettien ja merkitysten luomisessa. Yhtenä tekijänä on myös todellisuuden tuottaminen ja muovaaminen erilaisten konstruktioiden avulla. (Burr 2003, 56.)

1. Millaisia pienten lasten hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin liittyviä diskursseja esiintyy keskustelupalstalla?

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimuksessani pyrin löytämään vastauksia siihen, millaista puhetta tuotetaan pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista keskustelupalstalla. Keskustelupalstat ovat nykyään hyvin suosittuja ihmisten kohtaamispaikkoja ja viestintäkanavia niin lapsiperheille kuin lapsettomille ihmisille, joten se on näin ollen varsin oleellinen tekijä siinä, minkälaista keskustelua ja puhetta pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista tuotetaan. Tutkimukseni tarkoituksena on keskustelupalstaa tarkastelevana diskurssitutkimuksena sosiaalisen konstruktionismin näkökulmasta kyseenalaistaa aikaisempaa tietoa ja ymmärrystä keskustelupalstan mahdollisuudesta osallistua tutkimuskeskusteluun (Burr 2003, 2-3; Gergen 2009, 65) sekä tuoda tietoisuuteen keskustelupalstan hyödyntämisen mahdollisuutena osaksi diskurssitutkimusta. Tässä tutkimuksessa tätä edustaa Suomi24.fi -keskustelupalsta ja siellä tuotettu puhe pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista.

6.1 Tutkittavat ja aineiston keruu

Tutkimusaineistoni keräsin Suomi24.fi -verkkosivujen keskustelupalstalta käydyistä keskusteluista. Keskustelut olivat ajoittuneet satunnaisesti aikavälille 2013-2015. Osassa keskusteluista huomasin, että mediassa tuona aikana esillä olleita aiheeseen liittyviä uutisointeja näkyi kommentteissa ja tämä oli osaltaan edesauttanut joidenkin keskusteluketjujen syntymistä. Keskustelupalstoilta koin saavani parhaiten avoimia perusteluja, koska ihmiset ovat saaneet vapaasti keskustella ja kirjoittaa sinne kommenttejaan. Kuten jo aikaisemmin johdannossa mainitsin, mediassa pinnalla olevat keskustelut aiheesta synnyttävät keskustelua ja kommentointia keskustelufoorumeilla.

Aineisto koostui yhdeksästä keskusteluketjusta, joissa on yhteensä 356 viestiä. Analyysia tehdessäni kiinnitin huomioni viesteissä siihen, miten pienten

lasten hoitomuotoja koskeva ratkaisupuhe näyttäytyi ja osa viesteistä karsiutui-kin analyysia tehdessä pois, koska ne eivät olleet relevantteja tämän tutkimuksen kannalta. Viesteistä osa oli pituudeltaan muutaman sanan mittaisia, kun taas osa oli usean virkkeiden mittaisia tarinoita. Keskustelut oli käyty kaikille avoimilla keskustelualueilla Suomi24.fi -verkkokeskusteluissa. Kyseiselle keskustelualueelle kuka tahansa voi kommentoida ja seurata keskustelua, koska niille ei vaadita rekisteröitymistä tai sisäänkirjautumista keskusteluun osallistumiseen tai kommenttien lukemiseen. Analyysin kannalta nimimerkeillä tai nimimerkittömyydellä ei ole merkitystä, koska tavoitteeni ei ole selvittää, mitä kukin tietty keskustelija kertoo pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista, vaan tarkastella keskustelussa tuotettuja pienten lasten hoitomuotoja koskevien ratkaisujen merkityksiä. Aineistoni keskusteluun on siis voinut osallistua kuka tahansa, vaikka lapseton henkilö.

Sosiaalisen median käyttäminen tutkimuksessa ei ole niin selkeää, vaikka aineisto voi olla hyvinkin vapaasti saatavilla internetistä. Keskustelupalstalla oleva aineisto, kuten tässäkin tutkimuksessa, on käyttäjien tuottamaa ja reaaliaikaiseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen perustuvaa sisältöä. Ongelmalliseksi tutkijalle asian tekee puuttuvat vakiintuneet ohjeet ja käytännöt internetissä olevien sisältöjen ja nopeasti virtaavien datamassojen säilytykseen. (Thomson 2016, 46; Williams 2015, 34.) Sosiaalisen median sisällöt vaativat omanlaisensa arkistointitavat, jotta ne säilyvät ymmärrettävässä ja saavutettavassa muodossa.

Osaltaan sosiaalisen median eettiset ja tietosuojaongelmat (Thomson 2016, 57) ohjaavat sitä, kuinka sivustot antavat käyttää dataansa ja mihin tarkoitukseen. Tässä tutkimuksessa aineistona käytettiin Suomi24.fi -keskustelupalstan viestejä. Koska tutkimuksessani esitän suoria lainauksia keskustelupalstan kommentteista, eettinen kysymys rajasi monia sivustoja pois. Tutkimukseen valitsemani Suomi24.fi sivuston data on avattu vapaaseen tutkimuskäyttöön vuodesta 2015 lähtien, jolloin tutkimuksessani minulla ei ollut tarvetta selvittää erillisiä suostumuksia tutkittavilta. Suomi24.fi sivuston data löytyy Kielipankin sivustolta, jonne aineisto on käsiteltyä talletettu, ja jonne tutkijat pääsevät kirjautumaan yliopistotunnuksilla. Kerätessäni aineiston Kielipankin kautta Suomi24.fi -keskustelupalstalta olivat suorat aineistoviittaukset tekstissäni mahdol-

lisiä ja koen ne myös tulososion kannalta tärkeäksi tehdä näkyväksi kokonaisuudessaan. Aineistoviittauksiin en kuitenkaan ole laittanut nimimerkkiä tai päivämäärää, koska ne tiedot eivät ole oleellisia tutkimukseni kannalta. Sen sijaan olen liittänyt aineistoviittaukset sellaisenaan suoraan keskustelupalstalta tulososioon.

6.2 Aineiston analyysi

Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on Tuomen ja Sarajärven (2009, 35) mukaan ymmärtää ihmisen toimintaa, kokemuksellisuutta, elämismaailmaa ja merkitysmaailmaa. Sosiaalisessa vuorovaikutuksessa yksilöt itse rakentavat neuvotellen hahmottamalla asioiden ja ilmiöiden tulkintoja, arvotodellisuuksia sekä merkityksiä. Merkitysten määrittely voi olla vaikeaa niiden moninaisuuden ja monikerroksisuuden vuoksi. Laine (2001, 54) näkeekin, että ihminen on perusteiltaan yksilöllinen, jonka seurauksena myöskään merkitykset eivät ole synnynnäisiä.

Tämän tutkimuksen aineisto koostuu internetin perheaiheisten keskustelupalstojen kommenttiketjuissa tuotetusta tekstistä. Tutkimuksessani keräsin aineiston sattumanvaraisesti, mutta kuitenkin niin, että voin sen avulla pyrkiä ymmärtämään ja kuvaamaan tutkittavaa ilmiötä. Aineiston valinnassa on päämääränä teoreettisesti mielekäs ja kestävä tulkinta tutkittavasta ilmiöstä (Eskola & Suoranta 1998, 62). Jokinen (1999, 39) puolestaan esittääkin näkemyksensä diskurssianalyysin olevan hyvin aineistolähtöistä ja perustelee tämän tutkimuksen keskeisillä jäsenyksillä ja käsitteistön muokkautumisella vasta aineiston tarkemman analysoinnin perusteella. Analyysissäni en jäsennä aineistoa selittävien ennakkoteorioiden perusteella vaan käsittelen tekstiä sen mukaan, mitä aineistosta tulee esille. Aineistoni tekstistä käytän termiä puhe, vaikka kyse on kirjoitetusta kielestä. Kommentteissa kuitenkin tuotetaan puhetta kirjoitetussa muodossa, joten on perusteltua käyttää tätä terminä.

Diskurssianalyttisen tutkimuksen lähtökohtana nähdään olevan käsitys, että sanoilla ja lauseilla ei ole yhtä ainoaa ja pysyvää merkitystä, vaan sen sijaan

merkitykset syntyvät ja muuttuvat tilanteisesti neuvottelemalla. Merkityksiä tuottamalla sosiaalista todellisuutta merkityksellistetään eri tavalla eri tilanteissa. Keskeisenä asiana on huomata, että merkitykset muodostuvat suhteessa ja erotuksessa toisiinsa. Tutkimuksessani minun tehtävänä on löytää nämä suhteet ja merkityseroihin perustuvat luokitukset. (Potter & Wetherell 1994; Varto 1992; Johnstone 2008; Riessman 2008; Pietikäinen & Mäntynen 2009; Gee 2011a.)

Diskurssien avulla tuotetaan merkityksiä. Pietikäinen ja Mäntynen (2009, 43) ovat määritelleet diskurssit tunnistettaviksi ja vakiintuneiksi kielenkäytön tavoiksi tietyissä tilanteissa, jotka olemalla eheitä kulttuurisia merkityssuhteiden kokonaisuuksia tai merkitysulottuvuuksia muokkaavat puhunnan kohdetta. Tässä tutkimuksessa diskurssit kuvaavat ihmisten välisiä suhteita sekä ihmisten ja instituutioiden toimintaa, joten niiden voidaan ajatella olevan ajattelu- ja toimintatapoja (Vuori 2001, 81-83). Tutkimuksessani nostan diskurssien avulla tutkimukselle keskeiset asiat ja näkökulmat tarkastelun kohteeksi ja esille (Burr 2003, 64-65; Riessman 2008, 2-8). Tutkimuksessani ymmärrän diskurssit niin, että ne muokkaantuvat kommentoijien puheessa sisältäen sekä yksilöllisiä että yhteiskunnallis-institutionaalisia arvoja sekä rakenteita. Näen diskurssit yhtenä tapana ajatella ja tuottaa merkityksiä pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista. Diskurssien kautta koen kommentoijien rakentavan kuvaa pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista sekä tämän suhteesta suomalaisen yhteiskuntaan. Näiden tutkimuksessani löytämieni diskurssien avulla keskustelupalstan kommentoijat tekevät omaa todellisuuttaan pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista ymmärrettäväksi ja samalla rakentavat tästä puhetta.

Sosiaalisen todellisuuden hahmottuminen moninaisena ja yksilön rinnakkaiset sekä keskenään kilpailevat merkityssuhteiden kokonaisuudet ovat osa diskurssianalyyttistä lähestymistapaa. Aineistossani kommentoijat voivat merkityksellistää omaa arkeaan esimerkiksi työntekijän, äitiyden tai päiväkodin toimivuuden diskurssien kautta sekä liikkua näillä kaikilla merkitysalueilla. (Lehtonen 1996, 33; Jokinen ym. 2004, 24-29.) Aineistosta voi tulla esiin diskurssiseja, jotka ovat yhteydessä toisiinsa ja yhdessä merkityksellistävät aihetta. Tutkijana minulla on käytössä yleisiä kulttuurisia oletuksia siitä, miten kieltä käy-

tetään sekä myös tarkempia konteksteja ja asiansuhteitä, joihin voin konstruoida merkitykset (Gee 2011b). Tutkimuksessani tulkitsen tapauskohtaisesti kaikkia niitä tekijöitä, jotka ovat relevantteja ja vaikuttavat tulkittavien merkitysten muodostumiseen (Gee 2011a, 100-102).

Aineistoon keräsin Suomi24.fi -keskustelupalstalta keskusteluketjuja, jotka mahdollisesti saattoivat liittyä pienten lasten hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin. Keskusteluketjut kävin läpi kommenttien osalta ja karsin pois sellaiset kommentit, jotka eivät olleet tutkimukseni kannalta hyödyllisiä. Tutkimuksessani tarkastelin nimenomaan pienten lasten (alle 3v.) hoitomuotoja koskevia ratkaisuja, joten keskityin aineistossani pelkästään niitä käsitteleviin kommentteihin. Kommenttien keräämisen jälkeen aloin luokitella samanlaista puhetta tuottavia kommentteja omiin kategorioihin. Kiinnitin huomiota myös verbeihin kommentteissa, jotka johdattivat analyyttisiä huomioita. Katsoin, miten esimerkiksi lapsesta tai äidistä puhutaan, ja tämä myös ohjasi diskurssin tulkittamista. Luokittelun jälkeen pystyin hahmottamaan diskurssit kategorioittain puhetta tuottavien kommenttien mukaan ja luomaan tämän mukaan nimet kategorioille. Aineistosta rakentui neljä eri diskurssia, jotka lopullisesti nimesin lapsen edun diskurssi, äitiyden ihanne diskurssi, talous diskurssi ja äidin edun diskurssi.

Lapsen edun diskurssissa tuotettiin kommentteissa puhetta lapsen kannalta parhaasta vaihtoehdosta. Kotihoitoa kannattavaa näkökulmaa rakennettiin puheessa muun muassa pienen lapsen perustarpeilla olla kotona vanhempien kanssa alkuun eikä isossa, meluissa päiväkodissa vieraiden hoitajien seurassa. Sen sijaan myönteinen puhe päiväkodista tässä diskurssissa rakennettiin työntekijöiden ammatillisuuden ja lapsen sosiaalisten suhteiden kehittymisen vuoksi.

Äitiyden ihanne diskurssissa puhetta rakennettiin hyvin tiiviisti äitiyden ympärille. Diskurssissa tuotettiin pienen lapsen parhaaksi hoitomuodoksi ensimmäisille elinvuosille tuotettuna kotihoito kotona vanhempien kanssa. Päiväkodista luotiin tässä diskurssissa kielteinen kuva ja tätä kuvaa rakennettiin puheessa hieman kielteisillä muodoilla, kuten joutui tai oli pakko laittaa lapsi päiväkotiin. Äitiys sen sijaan tuotettiin puheessa ensisijaisena tehtävänä vanhempien...

malle ja sen myötä kotihoito muotona lapselle. Vastuunottaminen ja äitiyden ihanteen korostaminen tuotettiin vahvana puheena tässä diskurssissa, jota rakennettiin muun muassa vetoamalla kasvatustuoreeseen sekä äitiyden näkemistä arvokkaana asiana pienelle lapselle. Pienen lapsen kuvattiin olevan pieni vain hetken.

Talous diskurssissa tuotettiin puhetta siitä, että perheet eivät pärjää taloudellisesti, jos molemmat vanhemmat eivät ole töissä ja lapsi päiväkodissa. Lapsen laittaminen päiväkotiin rakentui tässä diskurssissa pakoksi, jotta perhe selviytyy taloudellisesti. Myös pelko työn menettämisestä tai jatkumisesta lapsen saamisen jälkeen tuotti puhetta talous diskurssissa. Äidin oman uran eteneminen tuotettiin yhtenä tekijänä puheessa, jolloin töihin palaaminen oli hyväksyttävää. Kotona olevat äidit sen sijaan käsiteltiin tässä diskurssissa kotona laiskottelevina ja yhteiskunnan tukia nostavina henkilöinä.

Äidin edun diskurssissa puhetta rakennettiin vanhemman hyvinvoinnin näkökulmasta. Tällöin päiväkotia tuotettiin vanhemman hyvinvoinnin kannalta tärkeäksi tekijäksi, jota muun muassa rakennettiin vanhemman masennuksen tai uupumuksen hoitamisella. Tässä diskurssissa päiväkotia tuotettiin oikeutettuna paikkana lapselle vanhemman hyvinvoinnin takia ja tämä käsiteltiin koko perheen edun mukaisena hyvänä.

Luvun 6 aineistonäytteissä esitän tekstit autenttisina kirjoitusvirheineen. Lisäksi tulkinnan selkeyttämiseksi olen käyttänyt aineistonäytteissä kursivoivia. Jotta näytteet erottuisivat muusta tulkintatekstistä, olen kursivoinut näytteet kauttaaltaan, jolla nostan esille kullekin diskurssille ominaisia ilmaisuja, jotka ovat keskeisessä osassa aineistonäytteistä nousevasta tulkinnasta. Yksittäisten sanojen kursivoinnilla tulkintatekstissä viitataan tulkinnan kannalta keskeiseen ilmaisuun. Lisäksi niissä aineistonäytteissä, joista olen poistanut tekstiä, merkitse tätä kahdella ajatusviivalla välilyönnillä siihen kohtaan aineistonäytettäni, jossa tekstin poisto näkyy.

7 PIENTEN LASTEN HOITOMUOTOJA KOSKEVAT RATKAISUT

Analyysissäni löysin Suomi24.fi -keskustelupalstan kommenttiketjun viesteistä neljä erilaista viesteissä toistuvaa kielellisten valintojen ja puhetapojen kokonaisuutta eli diskurssia, joiden avulla keskustelua pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista tuotettiin. Tutkimuksessani käytän tietoisesti termiä päivähoito, vaikka nykyään sen korvaa sanana ja sisältönä varhaiskasvatus. Keskustellessa varhaiskasvatuksesta kodin ulkopuolella, käytetään keskustelupalstalla edelleen osittain päivähoitoa terminä, joten tämän perusteella käytän tutkimuksessani myös päivähoitoa käsitteenä. Tässä luvussa esittelen konstruoimani aineistoa luonnehtivat neljä diskurssia, jotka ovat lapsen edun diskurssi, äitiyden ihanne diskurssi, talous diskurssi ja äidin edun diskurssi. Diskurssien esiintyvyys aineistossa vaihteli.

Aineistosta löytämäni diskurssit eivät ole toisiaan poissulkevia, sillä kommentoijat ovat voineet tuottaa kuvaa pienten lasten hoitomuodoista samanaikaisesti useamman diskurssin kautta. Tämän lisäksi eri diskursseissa saatetaan tuottaa samanlaisia sisältöjä, mutta kuitenkin jokaisesta niistä rakennettiin yleensä yksi diskurssi vahvasti esille. Gee (2011a, 100-102) esittääkin, että diskurssien välinen eronteko voi olla välillä hankalaa, jonka takia tutkijan tulisi tutkia tapauskohtaisesti kaikkia tekijöitä, jotka ovat siihen relevantteja ja vaikuttavia tulkittaviin merkitysten muodostumiseen.

Käytän analyysini tulosten kuvauksissa paljon aineistolainauksia, joilla perustelen lukijoille tulkintojeni pätevyyttä (Potter & Wetherell 1987, 172). Aineistolainaukset olen voinut ottaa analyysiini kokonaisuina tai osittaisina kommenttina, jonka näkee viittaustavasta. Nimimerkkejä tai päivämääriä en ole aineistolainauksiin merkinnyt, koska kiinnostukseni kohteena on se, miten pienten lasten hoitomuotoja koskevat ratkaisut rakennetaan ja millaisia erilaisia diskursseja se tuottaa eikä tarkoitukseni ole tutkia mitä yksittäinen kommentoija on kommentissaan tuottanut.

7.1 Lapsen etu

Eniten pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja tuotettiin lapsen edun diskurssissa sekä seuraavassa luvussa käsiteltävässä yleisen ihanteen diskurssissa. Monessa viestissä keskusteltaessa pienten lasten hoitomuodoista, useat kommentoijat tuottivat puheessa ensimmäiseksi prioriteetiksi *lapsen kannalta ajattelemisen*. Pienten lasten hoitomuotoja koskevat ratkaisut tuotetaan tässä diskurssissa ajatellen lapsen parasta. Pienet lapset eli alle 3-vuotiaat tuotettiin keskustelupalstan puheen mukaan tässä diskurssissa kotihoitoon vanhemman kanssa. Suomalaisessa yhteiskunnassa lapsen hyvinvointi sekä vanhemman läsnäolo ja ajan antaminen ovat muodostaneet yhdessä niin vahvan yhtälön, jolle ei tarvita lisäperusteluja (Repo 2009, 85). Kotihoito on tässä diskurssissa rakentunut pienten lasten hoitomuodoksi *lasten takia* ja heille halutaan tarjota ”*parasta*”. Seuraavat lainaukset kuvastavat monen kommentin tuottamaa kuvaa siitä, että päiväkotia koetaan alle 3-vuotiaalle sopimattomaksi hoitopaikaksi, kun taas vanhempi koetaan ensisijaisena hoitajana pienen lapsen ensimmäisille elinvuosille.

Ei todellakaan ole päiväkotia lapsen paras paikka. Joskus vähän mietityttää ketä varten ne lapset on tehty? Päiväkotiako? Kuka lapsia rakastaa? Päiväkodin täti/setä?

Alle 3v. on liian pieni isoihin lapsiryhmiin.

- -Lisäksi minusta tuntuu väärältä lapsia kohtaan heidän vieminen sängystä unisina hoitoon aikaisin jo pieninä, mielestäni lapsille tulisi taata rauhallinen lapsuus, he ehtivät heräämään ihan tarpeeksi aikaisin myöhemminkin.

Perhekeskeisyys ja lapsen hyvinvointi näkyivät tässä diskurssissa, jolloin usein pienen lapsen hoitomuodoksi valikoitui *kotihoito* ja ensisijaisena hoitajana oli *äiti*. Tämä diskurssi rakentui vahvasti familistiseen puhetapaan. Lapsen edun tarkastelu sekä vanhemman läsnäolon vaatiminen todentuvat perhemyönteisyydessä, jota familistisella puhetavalla tarkoitetaan (Repo 2009, 75). Lapsen etu toteutuu, kun häntä hoitaa kotona *läsnä* olevan vanhempi, joka antaa *aikaa* ja *rakkautta* lapselle.

Lapsen edun diskurssissa oli mielenkiintoista myös huomata hieman yhtenäisyyttä talous diskurssiin. Lopputuloksena näiden diskurssien puheessa olivat erilaiset, mutta joitain samoja yhtäläisyyksiä osassa puhetta tuotettiin. Lapsen edun diskurssissa puhe rakentui niin, että lapsen kotihoitoa perusteltiin olevan lapselle parhaaksi. Tämä hoitomuoto toteutettiin, vaikkakin taloudellisesti saattoi olla tiukkaa silloin kun vanhempi jäi kotiin lapsen kanssa. Tästäkin esimerkistä huomaa, kuinka pieni ero diskurssien välillä voi olla ja pieni merkitysero luokittelee nämä kuitenkin eri diskursseiksi. Lapsen paras tuotettiin kuitenkin niin voimakkaana tekijänä, että vanhempi oli silti valmis olemaan kotona huolimatta taloudellisesta tilanteesta. Taloudellisia kommentteja esittäneet käsitelivät tämän ratkaisun onnistumista esimerkiksi karsimalla kaikki turhat menot elämästä ja jättämällä isot hankinnat myöhempään elämänvaiheeseen. Kommentoijat tuottivat puheessaan lapsen olevan pieni vain hetken aikaa ja ajan menevän nopeasti ohitse, joten taloudellinen tilanne kestäisi sen hetken, jonka jälkeen voisi taas taloudellisesti vaurastua. Puhetta rakennettiin myös niin, että oltiin varustautuneita taloudelliseen tiukkuuteen esimerkiksi etukäteen varaamalla säästöjä kotona olo vuosia varten, joten tässä näkyi hyvin vahvasti diskurssina lapsen etu, jota oli jo etukäteen mietitty. Talous diskurssin tuotetussa puheessa osa kommentoijista oli aloittanut ja aikonut olla kotona pitkään lapsen kanssa, mutta taloudellinen vaikeus oli tullut eteen.

- *Suurin osa perheistä, joilla on pieniä lapsia, ajattelee ensisijaisesti sitä omien lasten ja perheen hyvinvointia, eikä niinkään jotain "abstractia yhteiskuntaa" -*

Yhtenä huomiona lapsen edun diskurssissa tuotettiin hyvinkin tiukka rajausta siihen, kuinka päiväkotia ei todellakaan sovi pienille lapsille ja kommentointia oli joissain viesteissä kirjoitettu vanhempia syyllistävään sävyyn. Ero tämän osion ja äitiyden ihante diskurssin kanssa on marginaalinen. Tämän kappaleen johdantotekstissä kirjoitin, kuinka yhden diskurssin sisällä saattaa olla useampia diskursseja samassakin kommentissa ja seuraava lainaus on hyvä esimerkki tästä. Kuitenkin koen tästäkin viestistä rakentuvan ensimmäiseksi lapsen edun, vaikkakin myös äitiyden ihanteen ajattelumalli näkyy tässä viestissä.

Miksi sinä teet lapsia jos et jaksa olla omien lapsiesi kanssa, työporukkako on rakkaampi kuin oma lapsi? - - Maailma pärjää ilman suakin, mutta lapsi ei, sen paikka on äidin kanssa kotona. Anna lapsellesi rakkautta ja hellyyttä, saat siitä joskus moninverroin takaisin.

Jos lapsen laittaa alle kolmivuotiaana hoitoon, niin päiväkotia on huonoin ratkaisu.

Kommentoijat rakensivat sellaista puhetaapaa, jossa päiväkotia nähdään paikkana, joka ei pysty tarjoamaan samanlaista turvaa ja hoitoa kuin kotona vanhemman seurassa. Tätä rakennettiin puheessa vetoamalla muun muassa *äidin tunteisiin* ajattelemalla asiaa lapsen kannalta. Lapsen edun diskurssissa kommentoijat tuottivat kuvaa päiväkodista, joka koettiin pienelle lapselle sopimattomana paikkana ja tämän vakuutteluna kommentoijat käyttivät muun muassa hyvin painokkaasti syyllistävää kirjoitusasua niitä kommentoijia kohtaan, jotka olivat asiasta toista mieltä. Puheesta tuotettiin esille kirjoitustyyli, joka suoranaisesti syyllisti vanhempaa epäonnistuneeksi, jos hän laittoi pienen lapsensa päiväkotia ja itse palasi takaisin töihin.

Lapsen edun diskurssissa yhdeksi näkökulmaksi rakentui kommentteista myös päiväkotia puolustava diskurssi, vaikkakin kotihoitoa puoltava diskurssi oli kommenttien perusteella suurempi. Kotihoito sekä päiväkotia näkyivät eri rat-

kaisuina saman diskurssin sisällä, koska molempia perusteltiin lapsen parhaalla. Päiväkoti käsitettiin muutamissa kommentteissa pienille lapsille hyväksi paikaksi kehittyä ja kasvaa. Lapsen parhaaseen vedoten puhetta tuotettiin niin, että kommentteissa korostettiin *lasten erilaisuutta* ja sitä, että jotkin pienet lapset voivat *viihdyä toisten lasten seurassa ja tykätä ryhmässä* toimimisesta. Toisaalta puhe rakentui joissakin tämän diskurssin kommentteissa muotoon lapsi *"joutui" päiväkotiin* ja tätä ratkaisua puolusteltiin esittämällä positiivisia vaikutuksia aiheesta, kuten *sosiaaliset taidot ja vuorovaikutus sekä erilaisten taitojen oppiminen* verrattuna kotihoidossa oleviin lapsiin. Myös päiväkodin työntekijöiden *ammattillisuus* käsitettiin puheessa yhtenä perusteluna pienen lapsen päiväkotiin laittamiselle.

Lapsen edun diskurssissa osassa kommentteissa päiväkoti tuotettiin parhaana paikkana pienelle lapselle. Päiväkotia rakennettiin puheessa myönteisenä muun muassa ammattitaidolla ja sosiaalisilla kaverisuhteilla, jonka perusteella päiväkotia pidettiin oikeutettuna hoitomuotona pienelle lapselle. Kun taas taolous diskurssissa puhe rakentui enemmän niin, että lapsi on *pakko* laittaa päiväkotiin eikä päiväkotia nähty niin hyvänä paikkana pienelle lapselle kuin tässä diskurssissa, vaikka lopullinen ratkaisu oli sama.

Lapset ovat erilaisia, toiset viihtyvät koton pidempään mutta toiset kaipaavat aiemmin virikkeitä ja kavereita lisää eivätkä kärsi hoidossa.

-Päiväkoti on tuon ikäiselle jo hyvä juttu, koska siellä kaverustuu ja oppii niitä tärkeitä sosiaalisia taitoja joita myöhemmi tarvii koulussa.- -

Seuraavassa lainauksessa näkyy myös tässäkin diskurssissa rakentunut näkökulma, että pienen lapsen laittaminen päiväkotiin tuottaa hieman ristiriitaista puhetta kommentteissa. Käyttämällä joko *joutui* tai *pääsi* -verbiä kommentoija määrittää hyvin paljon sitä, minkälaista puhetta hän haluaa tässä tuottaa. Tä-

män diskurssin tuotetussa puheessa ei oltu varmoja, onko päiväkotia sopiva paikka pienelle lapselle.

Minun lapset joutuivat tai pääsivät päivähoitoon jo alle vuoden ikäisenä (perhepäivähoito) ja hyvin ovat pärjänneet eikä sen kummempia traumoja ole siitä tullut. Ei se ole turvatonta, että lapset ovat hoidossa ja muiden lasten joukossa, päinvastoin, sehän luo turvallisuutta kun he oppivat jo pienenä tulemaan toimeen muiden kanssa ja sitkeyttä kestävään elämään tuomia tilanteita.

- -minä laitan päiväkotiin jo alle vuoden vanhan lapseni ammattilaisten hoitoon- -

Lapsen edun diskurssissa tuotettiin esille vastakkainasettelu niiden välille, jotka olivat lapsen kotihoidon kannalla ja sitten niiden, jotka eivät pitäneet päiväkotia pienelle lapselle huonona paikkana. Osa kommentoijista rakensi puhetta hoitomuodoista myös sieltä välimaastosta, ja toisaalta osa oli "joutunut" laittamaan lapsensa pienenä päiväkotiin, mutta lähtöoletukset sille eivät olleet huonot eikä lopputuloskaan eli lapsen päiväkodissa oleminen oli onnistunut hyvin. Kun taas talous diskurssissa puheessa tuotettiin, kuinka lapsi oli pakko laittaa päiväkotiin ja vanhemman mentävä töihin, jotta pärjäisi taloudellisesti. Tällöin lähtökohtana yleensä kommentoijat rakensivat puheessaan niin, että päiväkotia ei ole sopiva paikka pienelle lapselle, mutta talousvaikeuksien edessä hänet on pakko sinne laittaa. Näistä kommentoijista osa tuotti puhetta myös huonosta omastatunnosta, kun joutuu lapsen päiväkotiin laittamaan ja itse töissä päivisin miettii, kuinka lapsi päiväkodissa pärjää.

7.2 Äitiyden ihanne

Äitiyden ihanne diskurssissa kotihoito rakennettiin vahvasti yleiseksi ihanteeksi. Tässä diskurssissa kotihoito saa merkityksensä äidin jäämisenä kotiin alle 3-vuotiaan lapsen kanssa. Äitiyden ihanne diskurssissa kommenteista tuotettiin selkeästi esille, se kuinka pienen lapsen *ensimmäiset*

elinvuodet tulisi viettää vanhemman kanssa kotona sekä se, kuinka kotiäitiyttä ei arvosteta tarpeeksi, niin ulkopuolisten ihmisten suunnalta kuin ura-äitien miettiessä omaa uraansa pienten lasten hoitomuotoja koskevilla ratkaisuisilla. Tässä diskurssissa kotihoidon valintaan rakentui puheessa ajatus kasvatusvelvollisuudesta, mikä näyttäytyi kommentoijien tunteena moraalisesta velvollisuudesta hoitaa ja kasvattaa oma lapsi itse. Kommentoijat rakensivat kuvaa siitä, kuinka yhteiskunta katsoo äitiä moraalisesti pahasti, jos hän vie alle 3-vuotiaan lapsensa päiväkotiin. Kommentoijat tuottivat puhetta muun muassa siihen, kuinka lapset ovat pieniä vain hetken ja vanhemman omaa uraa ehtii luoda sen jälkeen. Äitiyden ihanne diskurssissa vuorovaikutus keskustelussa rakentui jopa niin, että se oli osittain syyttelevä ja toisaalta puolustelevä, kun ratkaisuja kyseenalaistettiin ja omia näkökulmia asiaan tuotiin esille. Äitiyden ihanne diskurssissa osassa keskusteluista käsiteltiin myös taloudellista puolta, mutta äitiyden ihanne koettiin niin voimakkaana, että se kumoutui tai pystyttiin jotenkin järjestämään, kun taas talous diskurssissa tällaista ratkaisua ei ollut mahdollista järjestää taloudellisesti.

Miksi hankit lapsen ellet halua sitä hoitaa? - - sinun tulee pysyä kotona hoitamassa lastasi.

Ei hoitovapaalle tietenkään tarvitse jäädä, miksi pitäisi? Mutta yleensä kysymys on taloudellisesta tilanteesta, ei siitä ettei viihtyisi oman lapsen kanssa. Miksi sitten ryhdyit äidiksi?

Myös syyllistäminen äitiyden ihanne diskurssin keskusteluissa oli hyvin yleinen tapa tuottaa puhetta. Äitiyden ihanne tuotettiin niin vahvana, jopa kutsumuksena, ja jos tätä oli uskallettu uhmata sekä laittaa lapsi päiväkotiin, jostain muusta syystä kuin taloudellisesta tai oman hyvinvoinnin kannalta olevasta asiasta, niin asia kyseenalaistettiin hyvin suuresti.

Olen sitä mieltä, että kaikella on aikansa. Ensin aika tehdä töitä/opiskella, sitten hoitaa lapsia kotona. Lapset ovat pieniä niin vähän aikaa.

Mutta minusta on jotenkin aivan kieroä että kaikkea muuta arvostetaan yhteiskunnassa, mutta ei kotiäitiyttä, vaikka kokemuksella voin sanoa, että se on paljon raskaampaa kuin ainakin "perustoimistotyöt".

- Suurin epäkohta tässä on se, että äitiyttä ei arvosteta, vaan pelkästään uraa. - -

Pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista keskusteluissa käsiteltiin kotihoitoa tai päiväkotia suhteessa äidin työssä käymiseen ja työllistymiseen. Lasten kanssa pitkään kotona olevien äitien tuotettiin tässä puheessa jäävän ulos työelämästä, jolloin työhön paluu saattoi hankaloitua sekä tästä mahdollisesti seuraavat taloudelliset hankaluudet. Puheessa äitiyttä ei rakennettu niinkään tavoiteltavana asiana vaan sen sijaan oman uran etenemistä kannatettiin.

Äitiyden ihanne diskurssissa taloudellinen puoli oli yhtenä osana keskustelua, mutta toisin kuin talous diskurssissa, äitiyden puolesta puhujat olivat ottaneet tämän huomioon joko etukäteen tai varautuivat siihen muokkaamalla elämäntilanteen taloudellisesti sopivaksi sille ajalle. Äitiyden ihanne rakennettiin puheessa niin vahvana, että se ylitti jopa talous diskurssissa esille nousseen huolen töistä ja töihin paluusta.

Kansantalouden kannalta ymmärrän, että pienten lasten äitejä houkutellessaan varhemin töihin, erityisesti osa-aikatyöhön.

- Ikävä kyllä, tilastot kuitenkin kertovat suuresta joukosta hoitovapaalta palaavista, joiden työllistyminen on vaikeaa.

Äitiyden ihanne diskurssissa tuotettiin koko maan talous yhtenä tekijänä pienten lasten hoidon järjestämistä koskevilla ratkaisulla. Toisaalta tämä diskurssi käsittelee osaltaan sitä, että monet äidit valitsevat olla kotona kolme vuotta lapsen kanssa ennen töihin paluuta. Tässäkin diskurssissa aineistosta rakentui esille ulkopuolisesta paineesta johtuva valinta pienen lapsen hoitomuotoa koskevaan ratkaisuun eli *työllistyminen*.

7.3 Talous

Keskusteluissa tuotettiin puhetta päiväkotien työntekijöiden ammatillisuudesta. Puheesta rakentui, kuinka pienen lapsen laittamista päiväkotiin perusteltiin työntekijöiden ammattitaidolla, mutta toisaalta myös osassa keskusteluissa työntekijöiden ammattitaitoa kyseenalaistettiin sekä kritisoitiin päiväkotia huonoksi hoitopaikaksi pienelle lapselle. Suomalainen varhaiskasvatus sijoittui CARE-hankkeen (2017) kansainvälisessä varhaiskasvatusvertailussa kärkipäähän perusteena muun muassa lastentarhanopettajien hyvä koulutus. Aineistostani rakentuvasta puheesta tämä kävi ilmi esimerkiksi tämän diskurssin yhteydessä, jossa osissa kommentoissa päiväkotia valikoitui osaltaan taloudellisista syistä pienen lapsen hoitomuodoksi, mutta samalla tämä myös synnytti puhetta ammattitaitoisesta henkilökunnasta, jolle on helppo luovuttaa lapsi aamulla päiväkotiin.

Hölmö, minä laitan päiväkotiin jo alle vuoden vanhan lapseni ammattilaisten hoitoon- -

Tiedän, että lapsillani on hyvä hoitaja ja nuorinkin on nyt sopeutunut, mutta tavallaan kyllä harmittaa se, etten itse voinut hoitaa tuota nuorintakin 3-vuotiaaksi.- -

- -Toinen vaihtoehto on, että lapsia tekevät vain ne, joilla on varaa joko hoitaa lapset itse kotona ilman tukia tai palkata kunnollinen lastenhoitaja riihikuivalla rahalla.

Ehkä päivähoitomaksuja nostetaan,- - Yksi on kuitenkin melko varmaa: ne jotka miettivät lasten hankintaa, joutuivat ajattelemaan kahdesti...

Keskusteluissa rakentui diskurssina talous liittyen pienten lasten hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin. Kommentoijat tuottivat puhetta, että eivät *pärjää taloudellisesti* pelkällä kotihoidontuella ja *joutuivat* menemään töihin, vaikka haluaisivat *mieluummin* olla lapsen kanssa kotona 3-vuotiaaksi asti. Kotiäitiyteen liitettiin tiettyjä piirteitä, joiden mukaan kotiäitiyttä ei arvosteta sekä kotiäidit nähdään *kotona laiskottelevina* ja *yhteiskunnan tukia nostavina*.

Äidin *oma ura* käsitettiin joidenkin keskustelijoiden kommenteissa tärkeäksi, ja tämän koettiin huonontuvan, jos äiti jäi pitkäksi aikaa kotiin lapsen kanssa, kun verrattaessa pienen lapsen *päiväkotiin laittamista* ja äidin työuran *nopeaa jatkumista*. Yleisenä ihanteena diskurssissa tuotettiin kotiäitiys *laiskojen mammojen kotoiluna*, kun muut *tienaavat* töissä rahaa. Näiden kotiäitien käsitettiin puheessa *lojuvan* kotona kunnes lapsi on 3-vuotta ja nostavan siihen asti kodinhoidon tukea. Tässä diskurssissa tuotettiin tietoisena ratkaisuna, että lapsi on laitettu päiväkotiin ja itse palattu töihin, jolloin se nähtiin esimerkillisenä ja yhteiskuntaa kannattavana ratkaisuna.

Seuraavaksi esittelyssä olevassa äidin edun diskurssissa lopputulos on sama, että lapsi on päiväkodissa, mutta lähtökohdat ja syyt tälle ovat aivan erilaiset. Toisaalta pientä limittymistä näissä kahdessa diskurssissa näkyy siinä, että muutamat kommentoijat myös talous diskurssissa tuottivat ratkaisuja talouden lisäksi myös sillä, että aikuinen saa päiviinsä muuta tekemistä, vaikkakin talous tuotettiin ensisijaisena tekijänä lapsen laittamiselle päiväkotiin. Äidin edun diskurssin puheessa käsiteltiin sitä, kuinka vastaavasti lapsi laitettiin päiväkotiin vanhemman hyvinvoinnin vuoksi, mutta vanhempi ei myöskään mennyt töihin, vaikka osalla saattoi olla myös taloudellisesti tiukkaa.

Tämän diskurssin tuotetussa puheessa tilanteen ollessa taloudellisesti hankala, lapsi oli *pakko* laittaa päiväkotiin ja vanhemman mentävä töihin, vaikka asia vanhempaa itseään *harmitti*. Verrattaessa tätä diskurssia lapsen edun diskurssiin lähtökohdat ovat osittain samanlaiset, jolloin puheessa tuotettiin

ensisijaisena ratkaisuna lapsen hoitomuodolle vanhempi haluaisi olla lapsen kanssa kotona eikä lasta laitettaisi päiväkotiin. Erona lapsen edun parhaaksi diskurssiin tässä diskurssissa kommentoijat tuottivat puhetta, että vanhemmalla ei ollut taloudellisesti mahdollisuutta olla kotona. Puhetta rakennettiin niin, että työhön paluun pakkoa perusteltiin muun muassa sillä, ettei vanhemmalla ollut *vakituista työpaikkaa*, jolloin hoitovapaalle jääminen olisi vienyt työpaikan alta. Lisäksi myös *eläkekertymät* ja sekä mahdolliset *vaikeudet* saada työpaikka pitkän kotona olemisen jälkeen tuotettiin kommentteissa esille tässä diskurssissa.

*Suurin epäkohta, johon minun on vaikea sopeutua on se, että joku muu hoitaa ja kasvat-
taa lastani pääsääntöisesti, koska itseän olen töissä 8h per päivä 4 päivänä viikossa.*

*- Nyt palkkasimme lapsillemme yksityisen hoitajan 3 päiväksi viikossa (minä töissä) ja
hoitajan palkka on n. 1000e/kk, josta KEELA maksaa hoitajalle 600e ja me vanhemmat
vain 400e. Eli nyt olen "arjen sankari" kun menin "oikeisiin töihin" - -*

Keskusteluissa puheen rakentuminen siitä, että työpaikka oli pakko säilyttää palaamalla töihin eikä jäämällä kotiin hoitamaan lasta, näkyy hyvin seuraavassa lainauksessa. Toisaalta se synnyttää ristiriitaa siitä, kuinka kommentoija kuitenkin tuottaa perusteluna alle 3-vuotiaille lapsille kotihoidon olevan paras vaihtoehto. Ulkopuolinen tekijä käsitettiin ratkaisuna tässäkin päätöksessä tämän lainauksen mukaan. Aineistossa tuotettiin seuraavan laisia tekijöitä, jotka vaikuttivat hoitomuotoratkaisuihin; työllistyminen ja mahdollinen työttömyys.

*- Itsellä ei ollut vakityötä ja jos en olisi palannut nyt, niin työpaikka olisi lähtenyt. En
missään nimessä ole sitä mieltä, että lapset tulisi aina hoitaa kouluikänsä kotona, mutta
mielestäni tuohon 3-v asti se olisi heille kyllä parasta, uskon, että minunkin omat tun-
temukseni olisivat olleet aivan erit jos kuopus olisi ollut esim. lähempänä 3-vuotta.*

*- - usein monet naiset mielummin köllöttelevätkin kotona lasten kanssa miettimättä
omaa työuraansa, eläkekertymiä jne.. Useilla aloilla jo vuosikin kotona vaikuttaa nega-
tiivisesti jatkossa töihin.- -*

- *-Maailma on pullollaan varoittavia esimerkkejä naisista, jotka eivät pitkän kotiäiteyden jälkeen löydä enää työpaikkaa.-* -

Yhtenä taloudellisena ratkaisuna perusteltiin pienten lasten hoidon järjestämistä vanhempien osa-aikaisella työllä. Tätä puhetta rakennettiin *taloudellisen* syyn lisäksi *vanhemman omalla hyvinvoinnilla* ja toisaalta myös sillä, että lapsi *pystyisi myös hyvin olemaan kotona vanhempansa kanssa*.

Suosittelen osittaista hoitovapaata, esim. 60% työaika. Kelasta saa hoitorahaa ja päivähoitomaksu on edullisempi 15pv/kk sopimuksella. Ja verotus kevenee pienemmillä tuloilla. Ihan paras ratkaisu meidän perheessä! Töitä sopivasti ja kuitenkin vielä enimmäkseen aikaa olla lapsen kanssa.

Vanhempien miettiessä pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja taloudellisesta näkökulmasta, isoiksi tekijöiksi muodostuvat vanhempien työn joustavuus ja riittävä palkkataso, selviää CHILDCARE-tutkimuksen (2016) tuloksista. Myös tässä diskurssissa puheena tuotettiin esille *työvuorojen vaihtelu* sekä esimerkiksi *lyhyempää työviikkoa* tekevät vanhemmat, kun heidän lapsensa olivat päivähoitodossa taloudellisista syistä. Vanhemman *palkka* ja tätä kautta *ura* käsitettiin myös osassa puheessa motivaation lähteenä töihin paluuseen, jolloin pienen lapsen hoitomuodoksi määräytyi päiväkotitai vastaava taho. Taloudellisen diskurssin puheessa vanhemman palkan käsitettiin olevan *pakollinen* keino selvittää taloudellisesti verrattuna siihen, että vanhempi olisi jäänyt hoitamaan lastaan kotiin.

7.4 Äidin etu

Äidin edun diskurssissa pienten lasten hoitomuotoja koskevat ratkaisut rakentuivat puheena esille vanhemman jaksamisen kannalta. Tässä diskurssissa pienten lasten hoitomuotoja koskeva ratkaisu tuotettiin vaihtoehdottomana

asiantilana, koska varsinaisesti vanhempi ei ole tehnyt tietoista omaa valintaa kotihoiton ja päivähoiton välillä. Aineistoni perusteella äidin edun diskurssissa päivähoito tuotettiin ratkaisuna, joka perustellaan *vanhemman hyvinvoinnilla*. Aineiston puheesta rakennettiin tälle perusteluja muun muassa sillä, että jos vanhempi oli itse esimerkiksi *masentunut*, hän pystyi lepäämään itse lapsen ollessa päivähoitossa. Toisaalta päivähoito rakennettiin hoitomuotoa koskevaksi ratkaisuksi tässä diskurssissa myös silloin, kun vanhempi ei välttämättä enää itse jaksanut olla kotona ja tunsikin kokevansa esimerkiksi *uupumusta*.

-Päivähoito on myös siksi tarpeellista, kun olen ollut uupunut ja masentunut lapsen syntymän jälkeen, niin pidän hyvänä että lapsi näkee myös terveitä aikuisia ja itse saan käytyä lääkärissä ja kerättyä voimia.- -

Omasta kokemuksestani voin sanoa, että omien lasten kohdalla päivähoito on ollut oikea ratkaisu. Niin oma jaksaminen parani vaikka jäin vielä toista lasta hoitamaan kotia, kunnes sain töitä ja nuorempi laitettiin kans hoitoon. Kumpikin lapsi oli aloittaessaan reilun parin vuoden ikäinen.

Äidin edun diskurssin tuottaman puheen mukaan tilanne voi myös ajautua siihen pisteeseen, että pienen lapsen hoitomuotoa koskevana ratkaisuna kotihoito ei ole kannattavaa kaikkien osapuolien hyvinvointia mieltien. Tätä tuotettiin puheessa muun muassa sillä, että *luonteenpiirteet* ovat erilaisia ja tilanteet kotona voivat *muuttua*. Lapsen osallistumiseen päivähoitoon nähdään CHILD-CARE-tutkimuksen (2016) mukaan olevan muun muassa syynä juurikin vanhemman terveydentilaan liittyvät asiat, mitkä tulevat esille myös tämän diskurssin puheessa.

Äidin edun diskurssissa osa keskustelusta rakentui saman tyyllisesti kuin talous diskurssissa, mutta erona oli kommentoijien tuottama puhe siitä, kun lapsi on päivisin päiväkodissa. Äidin edun diskurssin puheessa käsitettiin, että kommentoijat eivät tunteneet huonoa omaatuntoa päivisin siitä, että lapsen olivat päiväkotiin laittaneet vaikkakin ovat itse kotona. Päinvastoin, kommentoijat

tuottivat puhetta siitä, että saavat itse levätä ja jaksavat taas illan hoitaa lasta sekä olla hyvä vanhempi lapselle. Päiväkoti rakennettiin tässä diskurssissa keskusteluissa henkireikänä, joka suoranaisesti pelasti vanhemman, vaikkakaan päiväkoti ei välttämättä ollut ensisijainen vaihtoehto hoitomuotona lapselle, jota oltiin mietitty. Vaikka äidin edun diskurssissa ja talous diskurssissa oli samanlainen lopputulos lapsen hoitomuodon suhteen, sanamuoto jolla asiasta keskusteltiin, oli hyvin erilainen näissä kahdessa. Puolusteleavan sävyn lisäksi äitiyden edun diskurssissa oli tuotettuna myös paikoittain jaksamista painottavaa puhetta.

- -Kaikille kotona oleminen ei vain sovi ja se voi muuttua niin ahdistavaksi tilanteeksi että siinä hajoaa perheet ja mieli. Eikä se tarkoita että olisi huono äiti tai ei rakastaisi lapsiaan, persoonat vain ovat erilaisia- -

Kyllä lasten ja koko perheen etu on äiti joka voi hyvin.

Parasta lapselle on tyytyväinen vanhempi.

- -Tyytyväinen työssäkäyvä äiti on lapsen paras äiti

Vanhemman työssä käyminen tuotetaan tässä diskurssissa koko perheen hyvinvoinnin kannalta hyväksi. Aineistosta rakennettiin tässä yhteydessä myös esille tämän äidin etu diskurssin ensimmäisissä lainauksissa mainittu *vanhemman oma hyvinvointi*. Hyvinvoivalla vanhemmalla ei uskottu tulevan esimerkiksi masennusta. Tällöin käsitettiin myös koko *perhedynamiikan* voivan paremmin.

Lapsen edun diskurssissa aiemmin kirjoitin keskustelupalstan kommenttien tuotetun puheen olevan suorastaan vanhempaa syyllistäviä, jos hän laittoi lapsensa päiväkotiin ja palasi itse töihin. Lapsen edun diskurssissa esiintyi suorastaan vanhempaa syyllistävää puhetta, kun vanhempi palasi töihin ja lapsi laitettiin päiväkotiin. Sen sijaan äidin edun diskurssissa oli mielenkiintoista huomata tuotetusta puheesta, että lapsen pakollinen laittaminen päiväkotiin käsitettiin itselle lepoetkeksi esimerkiksi masennuksen takia. Äidin edun dis-

kurssissa tuotettiin selkeästi enemmän kirjoitettua kieltä puolusteleivassa sävyyssä, jolla haettiin oikeutta omalle toiminnalle ja ratkaisulle. Tämä myös rakentui niin, että kommentoijat kyseenalaistivat ratkaisun keskustelussa. Sen sijaan toiset kommentoijat puolustautuivat omalla retoriikallaan vedoten muun muassa omaan hyvinvointiin. Toisaalta äidin edun diskurssissa oli myös nähtävissä samaa kuin lapsen edun diskurssissa se, että osittain molemmissa rakennettiin puheessa ratkaisua lapsen kannalta parhaaksi. Äidin edun diskurssissa lapsen parhaaksi rakentui juurikin se päiväkotiratkaisu, kun taas vastaavasti lapsen edun diskurssissa käsiteltiin myös lapsen parasta, mutta tällöin ratkaisuna rakentui lapsen kotihoito. Tässäkin nähdään, miten monet erilaiset lähtökohdat kommentoijilla tuottavat erilaisia ratkaisuja, vaikkakin tavoitteellinen päämäärä eli esimerkiksi tässä tapauksessa lapsen kannalta paras, on tavoitteena.

7.5 Diskursseihin kiteytyvät ulottuvuudet

Pienten lasten hoitomuotoja koskevien ratkaisujen hahmottamiseksi olen koonnut taulukoksi edellä esittelemäni analyysin kautta syntyneet sisällöt. Sisällöt kuvaavat diskurssien erilaisia ulottuvuuksia (taulukko 1). Taulukosta ilmenee pienten lasten hoitomuotoja koskevien ratkaisujen vastuu, oikeus, velvollisuus, miten lapsi näkyy sekä perustelut lapselle parhaasta hoitomuodosta tuotetussa puheessa keskustelupalstalla. Lisäksi siihen on kirjattu puheen (kirjoitetun kielen) piirteitä.

Taulukko 1. Diskurssien ulottuvuudet

Diskurssit	Lapsen etu	Äitiyden ihanne	Talous	Äidin etu
Vastuu	Vanhemmalla vastuu lapsen edun pitämisestä	Vanhemmalla vastuu lapsen parhaasta	Vanhemman vastuulla, mutta tilanne voi äkillises- tikin muuttua	Vanhemman vastuu määritel- lä oma hyvin- vointi ja sitä kautta lapselle paras
Oikeus	Lapsella oikeus turvalliseen kotihoitoon Lapsella oikeus ammattitaitoi- seen hoitoon ja kasvatukseen sekä sosiaalisiin suhteisiin	Lapsella oikeus tur- valliseen hoitoon eli tässä kotihoitoon	Ei kenenkään oikeus, mää- rittäyty tilan- teen mukaan Koti- tai päi- väkoti hoito- muotona	Vanhemmalla oikeus omaan hyvinvointiin Päiväkoti hoito- muotona
Velvollisuus	Vanhemmalla velvollisuus ratkaista lapselle paras hoitomuoto	Vanhemmalla velvol- lisuus hoitaa pientä lasta kotona	Vanhemmalla velvollisuus määrittää taloudellisen tilanteen mukaan lap- selle paras hoitomuoto	Vanhemmalla velvollisuus määrittää oma hyvinvointi ja sen mukaan lapsen hoito- muoto
Miten lapsi näkyy	Ensisijaisena	Korostetusti ensisijai- sena	Toissijaisena, osittain risti- riitainen ti- lanne	Toissijaisena
Perustelut lapselle parhaasta hoitomuodosta	Muokkautuu lapsen mukaan	Kiintymyssuhdeteori- an mukaan kotona vanhemman kanssa	Ristiriitaisia valintoja, ei aina mieleisiä	Pakollinen valin- ta, ei välttämättä mieleinen
Puheen (kirjoitettu kieli) piirteitä	Kokempuhetta Henkilökohtai- nen ote Syyllistävää pu- hetta	Syyllistävää puhetta Vakuuttelevaa puhet- ta Kokempuhetta	Vakuuttele- vaa puhetta Harmittele- vaa puhetta Syyllistävää puhetta	Puolustelevaa puhetta Kokempuhetta Henkilökohtai- nen ote

Tässä taulukossa esitän rinnakkain edellä kuvattujen diskurssien keskeisiä sisältöjä. Diskurssit ovat lapsen edun diskurssi, äitiyden ihanteen diskurssi, talous diskurssi ja äidin edun diskurssi. Diskurssit olen kuvannut yksityiskohtai-
semmin alaluvuissa 7.1–7.4. Oheinen taulukko havainnollistaa aineistosta hahmottuvia monimuotoisia kokonaisuuksia, joilla pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja tuotetaan.

8 POHDINTA

Edellisessä luvussa esitin, miten ja millaisiksi aineistosta konstruoimani diskurssit rakentuvat pienten lasten hoitomuotoja koskevassa ratkaisupuheessa. Tässä luvussa teen lyhyen yhteenvedon diskursseista ja siitä, kuinka ne suhteutuvat toisiinsa. Lisäksi pohdin myös saamiani tuloksia aiempien tutkimusten valossa. Tarkoituksena tällä analyysillä kokoavalla luvulla on vastata tutkimuskysymyksiini, *millaisia pienten lasten hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin liittyviä diskursseja esiintyy keskustelupalstalla?*

Analysoimani aineiston mukaan kommentoijat rakensivat pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisujaan neljällä eri tavalla, jotka osittain tuottivat ristiriitaisia merkityksiä pienten lasten hoitomuotoja koskeville ratkaisuille. Analyysin perusteella muodostin neljä erilaista diskurssia, joilla pienten lasten hoitomuotoja koskevaa ratkaisua rakennettiin keskustelupalstalla; lapsen edun diskurssi, äitiyden ihanteen diskurssi, talous diskurssi ja äidin edun diskurssi. Nämä edellä luetellut diskurssit tuovat esiin pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja neljästä eri näkökulmasta: velvollisuudesta, oikeudenmukaisuudesta, elämän hallinnan keinosta ja kohtalosta.

Keskeisempänä tuloksena keskustelupalstalta nousseiden kommenttien perusteella voidaan pitää pienten lasten hoitomuotoja koskevan ratkaisun rakentumista lapsen edun kannalta sekä osaltaan tähän vaikuttavan myös äitiyden ihanteen suomalaisessa yhteiskunnassa, jossa koetaan hyvin vahvasti näkemys, että pienen lapsen olisi paras olla kotona vanhempansa hoidossa ensimmäiset elinvuotensa. Toisaalta tuloksista nousi myös talous yhtenä diskurssina, jolloin oman uran edistämisen kannalta päiväkotia oli hyvä paikka lapselle tai vaihtoehtoisesti talous aiheutti sen, että vanhemman oli pakko mennä töihin ja lapsi laitettiin päiväkotiin. Neljäntenä huomiona tuloksista syntyi äidin edun diskurssi, jossa päiväkotia toimi pelastajana vanhemman oman hyvinvoinnin kannalta.

Pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja tutkinut Repo (2009) on myös saanut samankaltaisia tuloksia tutkimuksistaan, joten tältä osin tulokseni

tukee näitä näkemyksiä. Kommenteissaan pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja kommentoineet käsittelevät sitä sekä perhemyönteisenä että osaltaan yksilöllisenä ratkaisuna vanhemman näkökulmasta. Kommentoijat rakentavat kuvaa pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista sekä lasten edun mukaisesti että taloudellisesta näkökulmasta. Myös äitiyden ihanne eli yhteiskunnallinen näkemys siitä, mikä on pienen lapsen hoitomuoto suomalaisessa yhteiskunnassa lapsen ensimmäisinä elinvuosina rakentuu kommenttien perusteella keskustelupalstalla. Pienten lasten hoitomuotoja koskevat ratkaisut merkityksellistyvät myös ”elämänhallintakriisiksi”, jossa tasapainoitellaan lasten, hyvinvoinnin ja työn yhdistämisen välillä eikä pelkästään yksittäiseen hoitomuotoa koskevaan ratkaisuun.

Diskurssit tosin esiintyvät aineistossa hieman toisiinsa limittyen, joten tarkkaa rajaa niiden välille on hankala luoda. Aineistosta on löydettävissä samanlaisia aiheita tai teemoja eri diskursseista, vaikka ne ovatkin omia merkityskokonaisuuksiaan. Koska diskurssien rajat ovat häilyvät, ne asettuvat osittain päällekkäin joiltain kohdin, mutta eri näkökulmat auttoivat erottamaan merkitykset omiksi merkityskokonaisuuksi.

8.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Keskustelupalstalta keräämäni aineisto rakensi diskurssianalyttisesti pienten lasten hoidon järjestämistä koskeviin ratkaisuihin liittyvää julkista puhetta nimenomaan lapsen edun kannalta sekä äitiyden ihanteen mukaan. Pienten lasten hoitomuotoja koskevat ratkaisut ovat puhuttaneet jo vuosikausia, mutta viime vuosina tämä puhe on ollut muun muassa keskustelupalstojen myötä enemmän esillä. Kuten tämäkin tutkimus osoittaa, puheessa käsitellään monenlaisia erilaisia tarpeita ja perusteluja sille, kuinka pienten lasten hoitomuotoja koskevat ratkaisut tulisi selvittää ja hoitaa. Tämä näkyy myös tutkimusaineistostani muodostuneista diskursseista, joilla on toisiinsa yhteyksiä ja mustavalkoinen rajan vetäminen diskurssien välille on mahdotonta.

Keskustelupalstan kommenttien tulkinnoissa heijastuvat myös keskustelupalstoihin yleensä liittyvät diskursiiviset käytänteet. Kommentoija on voinut kirjoittaa viestinsä omaan haluttuun muotoonsa. Kommentin kirjoittaja on voinut jättää kommenttinsa vuorovaikutteisena, reaktiivisena tai monologina, mikä vaikutti osaltaan aineistoni syntymiseen. Myös se, että kommentoija on voinut jättää kommenttinsa anonyymisti saattaa aiheuttaa keskustelupalstalla fleimausta eli aggressiivisuutta, tyylyttä sekä toisten nolaamista ja vähättelyä. (Matikainen 2008, 100-101.) Aineistossa näkyi selkeästi edellisen kaltainen linjaus siinä, että nämä keskustelut, jossa fleimausta esiintyi, jatkuivat ja aiheesta keskusteltiin kiivaasti. Keskustelut, joissa fleimausta ei esiintynyt, jäivät lyhyiksi. Analyysissäni kohdistin huomioni kuitenkin pelkästään tutkimuksen aiheeseen enkä kommentoijien kanssakäymiseen.

Aineistossa käsiteltiin paljon perhekeskeisiä perusteluja, varsinkin lapsen edun diskurssissa sekä äitiyden ihanteen diskurssissa. Osaltaan tähän liittyy kodinhoidon tuki, jossa on 2000-luvulle tultaessa tapahtunut arvomuutos ja individualististen arvojen korostamisen sijaan on alettu uudelleen korostaa familistisiä perhearvoja (Jallinoja 2006, 258-263). Perhemyönteisyys ja se, että haluttiin olla pienen lapsen kanssa kotona tämän ensimmäiset elinvuodet, tulivat osaltaan myös tietoisiksi kotihoidon tuen suosion myötä. Yhä useammat vanhemmat joutuvat tekemään ratkaisuja työttömyyden poistamiseksi, jolloin kotihoidon tuki saattaa olla ratkaisuna sille, kuinka perheen toimeentulo turvataan ja osaltaan tämä myös määrittää lasten hoitomuotoja (Repo 2009, 97).

Pienten lasten hoitomuotoja koskevassa ratkaisupuheessa esille tuli aineiston myötä yritys sovittaa perhe- ja työelämää yhteen esimerkiksi tekemällä osa-aikaisesti töitä tai lyhentämällä työpäiviä. Tällä perusteltiin puhetta siitä, että vaikka taloudellisesti oli pakko olla töissä ja laittaa lapsi päiväkotiin, hoitoaika ei kuitenkaan olisi niin pitkä. Myös CHILDCARE-tutkimuksessa (2016) on saatu vastaavanlaisia tuloksia, jonka mukaan pienten lasten vanhemmat käyttävät moninaisia hoitojärjestelyjä lapsen hoidon järjestämisessä. Tutkimustulosten mukaan vanhemmat tekivät lyhyempää työviikkoa sekä hyödynsivät eri tahoja lapsen hoidon järjestämisessä, kuten omien vanhempien mahdollisuutta, iso-

vanhempia, muita satunnaisia hoitajia sekä varhaiskasvatuspalveluja (CHILD-CARE-tutkimus 2016).

Keskustelupalstan kommenttien puheessa rakentuu lapsen edun mukainen ratkaisu sekä toisaalta myös vanhemman hyvinvoinnin huomioonottava ratkaisu. Myös näkemys siitä, mikä on yhteiskunnallisesti järkevää sekä kannattavaa, ottaa oman osansa pienten lasten hoitomuotoja koskevassa ratkaisupuheessa keskustelupalstalla. Aikaisemmissa tutkimuksissa pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja on käsitelty muun muassa taloudella ja perhekeskeisyydellä (Repo 2009). Edellisten lisäksi myös varhaiskasvatuksen laatua on kyseenalaistettu ja tämä on osaltaan ohjannut hoitomuodon valitsemista (CHILDCARE-tutkimus 2016). Pienten lasten hoitomuotoja koskevassa ratkaisupuheessa sekä kotihoito että päivähoito rakentuvat myönteisesti keskustelupalstan puheessa. Näistä molemmista tuotetaan omat hyvät puolensa ja toisaalta puheessa käsiteltiin myös sitä, että mikä ratkaisu toiselle sopii, niin ei välttämättä sovi toiselle miettiessä pienten lasten hoitomuotoja koskevia ratkaisuja. Usein myös julkisessakin keskustelussa on tullut esille, että lastenhoidon taloudelliset tuet sekä kattava julkinen varhaiskasvatus tarjoavat suomalaisille vanhemmille yhtäläiset mahdollisuudet valita kullekin lapselle ja perheelle parhaiten sopivat hoito- ja kasvatusratkaisut sekä sovittaa ne yhteen perheen ja työelämän ehdoilla (Hiilamo & Kangas 2009, 23). Kuitenkin myös aineistostani tuotettu puhe siitä, että vanhempi *joutui* palaamaan töihin ja lapsi *joutui* päiväkotiin ei edusta tätä mallia. Jo 1960-luvulta lähtien käynyt keskustelu lastenhoidon valinnanvapaudesta kotihoidon tuen avulla tuottaa toisaalta ristiriitaisia ajatuksia myös tämänkin tutkimuksen puheessa pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuista (Anttonen & Sipilä 2000, 54).

Sekä lapsen edun diskurssissa, että äidin edun diskurssissa puhetta rakennettiin hyvinkin painokkaasti ja tuotettiin puhetta, miksi lapsen tulisi tai ei tulisi olla kotona vanhemman hoidossa ensimmäiset elinvuotensa. Lapsen edun puolesta puhetta rakennettiin argumenteissaan muun muassa kiintymyssuhdeteoriaa perustana sille, että lapsen kuuluisi olla vanhemman hoidossa oli kotona tilanne mikä tahansa. Lapsen kokema äidinriisto ja äidin rakkauden menetykset voivat uhata lapsen kehitystä (Sinkkonen & Kalland 2003, 15), johon perustuen

tuotettiin puhetta kommenteissa. Äidin etua käsiteltiin hyvänä äitinä olemisen edellytyksenä sen, että äitikin voi hyvin, jolloin ratkaisuna saatettiin laittaa lapsi päiväkotiin. Molemmassa diskurssissa puhetta tuotettiin niin, että pyrittiin omissa kommenteissaan saamaan hyväksyntää muilta perustelemalla esimerkiksi omalla jaksamisella tai sitten lapsen ja vanhemman välisen suhteen rakentumisella. Keskustelupalstalta oli myös huomattavissa, että osa puheesta oli tuotettu vahvasti omana, perusteltuna päätöksenä ja muita näkökulmia asiaan ei ehkä edes haluta. Keskustelupalstan vaikeutena ehkä onkin muiden vaikuttamisessa se, että eleet ja ilmeet jäävät vuorovaikutuksesta pois, ja retoriseksi keinoksi jää kirjoitettu kieli.

CHILDCARE-tutkimus (2016) ottaa osaa keskusteluun hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin tutkimuksensa tuloksella, jossa puolet äideistä sekä kolmasosa isistä ilmaisivat, että lapsen kotona hoitamisen syy oli varhaiskasvatuksen laatu, jonka ei todettu vastaavan vanhempien toiveita. Tutkimukseni aineistosta lapsen edun diskurssissa rakennettiin puhetta siitä, kuinka lapsen kotona hoitaminen on lapselle hyväksi, mutta tätä ei perusteltu ammattimaisuudella vaan resursseilla. Esimerkiksi päiväkodin ryhmäkoot tuotettiin tässä diskurssissa liian isoina ja tätä kautta meluisina paikkoina pienelle lapselle. Osaltaan näihin resursseihin voi olla vaikuttamassa Varhaiskasvatuslain (2016) subjektiivinen päivähoido-oikeus, joka rajaa lasten hoitoaikaa ja voi myös kasvattaa ryhmien kokoja. Äitiyden ihanne diskurssissa puhetta tuotettiin siihen, kuinka pienen lapsen paikan koettiin olevan kotona eikä päiväkodissa, mutta silti tässäkin diskurssissa ei tullut esille CHILDCARE-tutkimuksen (2016) mukaista puhetta siitä, että varhaiskasvatuksen laatu ei olisi vanhempia miellyttänyt vaan lapsen kotona olemista perusteltiin muun muassa kiintymyssuhdeteoriaan liittyvillä faktoilla.

Lapsen edun diskurssissa ja äitiyden ihanne diskurssissa kommentoijat käyttivät osaltaan samanlaisia perusteluja argumentoidessaan. Varsinkin äitiyden ihanne diskurssissa tuotettiin lapsen edun diskurssin mukaista puhetta, jossa pienen lapsen paras paikka olisi kotihoidossa vanhemman kanssa. Talous diskurssissa oli havaittavissa kahdenlaista jakoa; äitiyden ihanne diskurssiin ja äidin etu diskurssiin. Toisaalta osa puhe rakentui sellaisena, että vanhempi olisi

halunnut olla kotona pienen lapsen kanssa, mutta taloudellisesti se oli mahdollonta ja oli pakko palata töihin. Tätä käsiteltiin osittain myös äitien ihanne diskurssissa. Äidin etu diskurssissa puhe rakentui siihen, että lapsi laitettiin päiväkotiin, jotta vanhempi pääsi töihin ja paransi omalta osaltaan hyvinvointiaan saamalla päiväänsä muutakin kuin kotona oloa lapsen kanssa.

Kotihoidon tuen myötä suomalaisessa yhteiskunnassa on alkanut korostua perhekeskeinen hoiva ja uusfamilistisia perhearvoja korostava sosiaalinen malli (Mahon 2002, 22), joka näkyy tämän tutkimuksen aineistossa puheen rakentumisessa niin, että vanhemman olisi hyvä olla kotona siihen asti, kunnes kotihoidon tuki loppuu. Tässä tutkimuksessa perhekeskeinen malli tuotettiin puheessa, mutta sen rinnalla myös perhe- ja työelämän sovittaminen. Tutkimuksen aineistossa kotihoito kuitenkin rakentuu pienten lasten oikeutena omaan vanhempansa ja tältä saatuun hoitoon kotona ensimmäisinä elinvuosinaan. Myös CHILDCARE-tutkimuksessa (2016) saatujen tulosten mukaan osalla vanhemmista on omia odotuksia sen suhteen, että pienen lapsen vanhemman kuuluisi olla kotona. CHILDCARE-tutkimukseen (2016) osallistuneiden äitien mukaan ensisijaisena kotona olevana vanhempana kuuluisi olla äiti.

Keskustelupalstalla rakennettu puhe pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista on osaltaan tärkeää, ja sitä pitäisi tuoda enemmän tietoisuuteen keskustelun herättämiseksi. Puhuttaessa pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista, monesti esille nousee joko kotihoito tai päiväkoti. Aineistoni tuotti myös muita vaihtoehtoja pienten lasten hoitomuotoja koskeviksi ratkaisuksiksi, kuten perhepäivähoito tai kerhotoiminta. Lisäksi puheesta erottui kunnalliset ja yksityiset palvelut. Näiden erillisten hoitomuotojen erittely ei kuitenkaan ollut tutkimukseni tarkoitus, joten en niihin kiinnittänyt enempää huomioita.

8.2 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimushaasteet

Kuten tässäkin tutkimuksessa, diskurssianalyttisissä tutkimuksissa korostuu usein aineistolähtöisyys. Diskurssianalyysin lähtökohtana on tutkija, joka itse-

kin kielellisenä toimijana tuottaa omia tulkintoja aineistosta ja on rakentamassa osaltaan sosiaalista todellisuutta. (Juhila & Suoninen 1999, 251.) Diskurssi-analyttisessä tutkimuksessa on näin ollen esitettävä aineisto-otteet ja päättelypolut tarkasti, jotta myös lukija pystyy tekemään niistä omia tulkintojaan (Juhila & Suoninen 1999, 235). Analyysissäni olen käyttänyt paljon aineistolainauksia ja perustellut tulkintani oman näkemykseni mukaan. Kuitenkin se, mitä kommentteja ja minkälaisessa muodossa ohjaa tämän tutkimuksen suuntaa, ja joku muu tutkija voisi päätyä toisenlaisiin tuloksiin kuin mitä omissa tulkinnoissani olen päätenyt.

Tutkimukseni tarkoituksena ei ollut etsiä yleispäteviä tuloksia, vaan niemenomaan tuoda esiin pienten lasten hoitomuotoja koskeville ratkaisuille annettuja merkityksiä ja perusteluja sekä näistä merkityksistä syntyneitä diskursseja. Tämän takia tutkimukseni perusteella ei ole oikeutettua väittää, että keskustelupalstalla tuotetut merkitykset ja diskurssit edustaisivat kaikkia pienten lasten hoitomuotoja koskevien ratkaisujen merkityksellistämisen tapoja. Toisaalta oman diskurssi-analyysin keinoin käsitellyn aineistoni pohjalta voi havaita yhtenäisyyttä julkiseen keskusteluun sekä tutkimuskirjallisuuteen pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista.

Tutkimusta tarkasteltaessa on syytä muistaa, että vaikka en ole tutkijana ollut vaikuttamassa keskustelupalstan kommentteihin ja keskustelun kulkuun, olen kuitenkin ohjannut tutkimuksen suuntaa valikoimalla tietyt kommentit tarkasteluni kohteeksi. Aineiston olen kerännyt sen mukaan, mitä olen itse tulkinnut olevan pienten lasten hoitomuotoja koskevien ratkaisujen perustelupuhetta. Tämä on osaltaan saattanut vaikuttaa siihen, mitä diskursseja minun on ylipäättään ollut mahdollista aineistostani konstruoida. Osaltaan tutkimustulokseen vaikuttaa myös se, miltä sivulta aineistoni olen kerännyt. Aineistoni keräsin Suomi24.fi -keskustelupalstalta, jota voi pitää neutraalina keskustelupalstana verrattuna esimerkiksi erikseen suunniteltuihin lapsi- ja perhefoorumeihin. Tulokset olisivat tällöin voineet olla aivan toisenlaiset.

Aineistossani käsiteltiin monia kiinnostavia näkökulmia, jotka eivät minua tutkijana tässä tutkimuksessa tutkimusongelmani mukaisesti kiinnostaneet, mutta jotka kuitenkin voisivat olla kiinnostavia jatkotutkittavia. Tutkimuson-

gelmani mukaisesti keskityin tässä tutkimuksessa vain siihen, millaisia perusteluja ja näkemyksiä (millaista puhetta) pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista käydään. Kuitenkin aineistostani tuli esille esimerkiksi se, kuinka äitien ja isien ero pienten lasten hoitomuotoja koskeviin ratkaisuihin näkyy. Olisikin mielenkiintoista profiloida äidit ja isät erikseen vastaajiksi pienten lasten hoitomuotoja koskevaan ratkaisupuheeseen. Omassa tutkimuksessani tällä tekijällä ei ollut merkitystä, koska halusin tutkia nimenomaan yleistä puhetta pienten lasten hoitomuotoratkaisuista.

Jatkotutkimusaiheena tämän tutkimuksen perusteella olisi mielenkiintoista tarkemmin selvittää, ketkä tuottavat tätä pienten lasten hoitomuotoja koskevaa ratkaisupuhetta. Tutkimustapa voisi olla aivan toisenlainen kuin tässä tutkimuksessa, jossa tutkimustulokset perustuvat keskustelupalstan kommentteihin, jossa esimerkiksi lapseton henkilö on voinut tuottaa puhetta pienten lasten hoitomuotoja koskevista ratkaisuksista. Tutkimusaiheen kohdentaminen ensisijaisesti vanhempiin antaisi vastauksia myös siihen, miksi suomalainen varhaiskasvatus nähdään laadukkaana myös kansainvälisellä tasolla. Tällaisen tutkimuksen perusteella voitaisiin myös kehittää suomalaista varhaiskasvatusta eteenpäin vanhemmilta saatujen näkemysten mukaan.

LÄHTEET

- Aihos-Määttä, T. 2006. Päivähoidon asemointia ja subjektiivisen päivähoito-oikeuden määrittelyä sanomalehtitekstissä. Savonlinnan opettajankoulutuslaitos. Joensuun yliopisto.
- Alasuutari, M., Eerola, P., Hautala, P., Hietämäki, J., Karila, K., Kuukka, A., Kuusiholma, J., Lammi-Taskula, J., Paananen, M., Repo, K. & Räikkönen, E. 2016. Varhaiskasvatus- ja lastenhoitoratkaisut yksivuotiaiden lasten perheessä. CHILDCARE-kyselytutkimuksen 2016 perustulokset. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy.
- Anttonen, A. & Sipilä, J. 2000. Suomalaista sosiaalipolitiikkaa. Jyväskylä: Vastapaino.
- Asetus lasten päivähoidosta 239/1973. Viitattu 2.3.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>
- Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas (2005) Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen. Tiedonsosiologinen tutkielma. Suomentanut Vesa Raiskila. 4 painos. Helsinki: Gaudeamus.
- Burr, V. 2003. Social constructionism. London: Taylor & Francis e-Library.
- Deuze, M. 2011. Media life. *Media, Culture & Society*, 33, 137–149.
- Deuze, M. 2008. Professional identity in a participatory media culture. Teoksessa Quandt, Thorsten & Schweiger, Wolfgang (toim.) *Journalismus online – Partizipation oder Profession? VS Verlag für Sozialwissenschaften*, 251–261.
- Care-hanke. 2017. Curriculum Quality Analysis and Impact Review of European Early Childhood Education and Care. Vestfold University College.

- Collins, M. 1992. Flaming: The Relationship Between Social Context Cues and Uninhibited Verbal Behaviour in Computer-mediated Communication. <https://www.mediensprache.net/archiv/pubs/2842.htm> (Viitattu 26.3.2017).
- Gee, J. P. 2011a. An Introduction to Discourse Analysis. Theory and method. Routledge, Taylor & Francis Group.
- Gee, J. P. 2011b. How to do Discourse Analysis. A Toolkit. Routledge, Taylor & Francis Group.
- Gergen, K. J. 2009. An invitation to social construction. London: SAGE.
- Gubrium, J. F. & Holstein, J. A. 2008. The Constructionist Mosaic. Teoksessa J. F. Gubrium & J. Holstein (ed.) Handbook of Constructionist Research. New York, London: The Guilford Press, 3–12.
- Fairclough, N. 1997. Miten media puhuu. Tampere: Vastapaino.
- Feenberg, A. 1989. The written world: On the theory and practice of computer conferencing. https://www.sfu.ca/~andrewf/books/The_Written_World_old.pdf (Viitattu 3.4.2017).
- Helsingin Sanomat. 2016. Miten päivähoito muuttuu –kunnat vakuuttavat luotavansa vanhempiin. <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002880534.html> Viitattu 16.4.2017
- Herkman, J. 2001. Audiovisuaalinen mediakulttuuri. Tampere: Vastapaino.
- Hiilamo, Heikki (2006) Akantappolaista isäkiintiöön. Perhepolitiikan pitkä linja Suomessa ja Ruotsissa. Helsinki: Stakes.
- Hiilamo, Heikki & Olli Kangas (2009) Trap for Women or Freedom to Choose? The Struggle over Cash for Child Care Schemes in Finland and Sweden. *Journal of Social Policy* 38(03), 457- 75.

- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita (10., osin uud. laitos). Helsinki: Tammi.
- Jallinoja, R. 2006. Perheen vastaisku: familistista käännettä jäljittämässä. Helsinki: Gaudeamus.
- Johnstone, B. 2008. Discourse Analysis. Second Edition. Blackwell Publishing.
- Jokinen, A. 1999. Diskurssianalyysin suhde sukulaistraditioihin. Teoksessa A. Jokinen, K. Juhila & E. Suoninen (toim.) Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino, 37-53.
- Jokinen, A. & Juhila, K. 1999. Diskurssianalyyttisen tutkimuksen kartta. Teoksessa A. Jokinen, K. Juhila & E. Suoninen (toim.) Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino, 54-97.
- Jokinen, A. Juhila, K. & Suoninen, E. 1993. Diskurssianalyysin aakkoset. Tampere: Vastapaino.
- Juhila, K. & Suoninen, E. 1999. Kymmenen kysymystä diskurssianalyysistä. Teoksessa A. Jokinen, K. Juhila & E. Suoninen (toim.) Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino, 233- 252.
- Kalliala, E. & Toikkanen, T. 2009. Sosiaalinen media opetuksessa. Helsinki: Finn Lectura.
- Kela. 2013. Kelan tilastollinen vuosikirja 2012. Suomen virallinen tilasto. Sosiaaliturva. Helsinki: Kansaneläkelaitos.
<http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/NET/151113091628TL?OpenDocument> (Viitattu 24.3.2017).
- Kilner, P. G. & Hoadley, C. M. (2005) Anonymity options and professional participation in an online community of practice. Penn State: Penn State University, 272-280.

- Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.
- Kröger, T. 2009 Hoivapolitiikan rajanvetoja. Teoksessa A. Anttonen, H. Valokivi & M. Zechner (toim.) Hoiva - tutkimus, politiikka ja arki. Tampere: Vastapaino, 99-125.
- Kröger, T. Anttonen, A. & Sipilä, J. 2003. Social Care in Finland: Stronger and Weaker Forms of Universalism. Teoksessa A. Anttonen, J. Baldock & J. Sipilä (toim.) The Young, the Old and the State: Social Care Systems in Five Industrial Nations. Cheltenham: Edward Elgar, 25-54
- Laine, T. 2001. Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS- kustannus, 26-43.
- Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta. 1128/1996.
<http://plus.edilex.fi/kela/fi/lainsaadanto/19961128?toc=1> (Viitattu 2.3.2017).
- Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36.
- Lehtonen, M. 1996. Merkitysten maailma. Tampere: Vastapaino.
- Leira, A. (2002) Working Parents and the Welfare State. Family Change and Policy Reform in Scandinavia. Cambridge: Cambridge University Press.
- Livingstone, S. 2009. On the Mediation of Everything: ICA Presidential Address 2008. *Journal of Communication*(59), 1-18.
- Lyytinen, P., Korhonen, M. & Lyytinen, H. 2008. Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY.

- Mahon, R. 2002. Child Care: Towards What Kind of 'Social Europe'. *Social Politics* 9, 343-379.
- Matikainen, J. 2008. Verkko kasvattajana. Mitä aikuisen tulisi tietää ja ajatella verkosta. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Matikainen, J. 2006. Identiteetti verkossa – yhteisöllisen vuorovaikutuksen näkökulma. *Psykologia*, 41 (2), 112–122.
- Norman, F. 1997. Miten media puhuu. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Onnismaa, E.-L. 2001. Varhaiskasvatus ja -lapsuus lainsäädäntödiskurssissa. *Kasvatus*, 32(4), 355– 365.
- Phillips, N. & Hardy, C. 2002. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Sage University Papers Series on Qualitative Research Methods, Vol. 50. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. 2009. Kurssi kohti diskurssia. Tampere: Vastapaino.
- Potter, J. 2004a. Discourse analysis. Teoksessa M. Hardy & A. Bryman (toim.) *Handbook of data analysis*. London: SAGE Publications, 607-624.
- Potter, J. 2004b. Discourse analysis as away of analysing naturally occurring talk. Teoksessa D. Silverman (toim.) *Qualitative research: theory, method and practice*. 2.painos. London: SAGE Publications, 200-221.
- Potter, J. & Weatherell, M. 1987. *Discourse and social psychology. Beyond attitudes and behaviour*. London: SAGE Publications.
- Potter, J. & Wetherell, M. 1987. *Discourse and social psychology. Beyond attitudes and behaviour*. London: SAGE.

- Rantalaiho, M. 2012. Suomalainen lasten kotihoidontuki pohjoismaisessa kehityksessä. Teoksessa J. Sipilä, M. Rantalaiho, K. Repo & T. Rissanen: Rakastettu ja vihattu lasten kotihoidon tuki. Tampere: Vastapaino, 65-110.
- Repo, K. 2007. Pienten lasten kotihoito lasten hoidon vaihtoehtona. *Janus* 15 (3), 229-244.
- Repo, K. & Kröger, T. 2009. Lasten päivähoito - oikeus hoivaan ja varhaiskasvatukseen. Teoksessa A. Anttonen, H. Valokivi & M. Zechner (toim.) *Hoiva - tutkimus, politiikka ja arki*. Tampere: Vastapaino, 200-218.
- Repo, K. 2009. *Lapsiperheiden arki. Näkökulmina raha, työ ja lastenhoito*. Acta Universitatis Tamperensis 1479. Tampere: Tampere University Press.
- Repo, K. 2009a. *Lapsiperheiden arki. Näkökulmina raha, työ ja lastenhoito*. Acta Electronica Universitatis Tamperensis 914. Tampereen yliopisto.
<http://urn.fi/urn:isbn:978-951-44-7919-9> (Haettu 2.3.2017)
- Repo, K. 2009b. *Pienten lasten kotihoito - Puolesta ja vastaan*. Teoksessa A. Anttonen, H. Valokivi & M. Zechner (toim.) *Hoiva - Tutkimus, politiikka ja arki*. Tampere: Vastapaino, 219-237.
- Repo, K. 2012. *Lasten kotihoidon tuen merkitykset käyttäjien arjessa*. Teoksessa J. Sipilä, M. Rantalaiho, K. Repo & T. Rissanen: *Rakastettu ja vihattu lasten kotihoidon tuki*. Tampere: Vastapaino, 111-150.
- Repo, K. & Kröger, T. 2009. *Lasten päivähoito - Oikeus hoivaan ja varhaiskasvatukseen*. Teoksessa A. Anttonen, H. Valokivi & M. Zechner (toim.) *Hoiva - Tutkimus, politiikka ja arki*. Tampere: Vastapaino, 200-218.
- Riessman, C. K. (2008) *Narrative Methods for the Human Sciences*. Sage Publications.
- Rissanen, T. (2012). *Kotiin, töihin, työttömäksi - siirtymät työelämän ja kotihoidon tuen välillä*. Teoksessa J. Sipilä, M. Rantalaiho, K. Repo & T. Rissanen:

Rakastettu ja vihattu lasten kotihoidon tuki. Tampere: Vastapaino, 151–181.

Silverman, D. 2004. *Interpreting Qualitative Data. Methods for Analysing Talk, Text and Interaction*. London, Thousand Oaks. New Delhi: Sage Publications.

Sinkkonen, J. 2017. Varhaiskasvatus on täynnä sanahelinää – alle 3-vuotias ei tarvitse kasvatusta vaan tuttujen ja turvallisten ihmisten läheisyyttä. *Helsingin Sanomat*. <http://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005112772.html>. (Viitattu 4.3.2017)

Sinkkonen, J. & Kalland, M. (toim.). 2003. *Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen*. Vantaa: WSOY.

Tilastokeskus (2013) *Väestön tieto- ja viestintätekniiikan käyttö. Internetiä käytetään yhä enemmän*. Helsinki: Tilastokeskus.

Thomson, S. D. 2016. *Preserving Social Media. DPC Technology Watch Report 16-01 February 2016*. Digital Preservation Coalition.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

Varhaiskasvatuslaki 2016. 36/19.1.1973.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016. Opetushallitus. Määräykset ja ohjeet 2016: 17.

Varto, J. 1992. *Laadullisen tutkimuksen metodologia*. Helsinki: Kirjayhtymä.

Vuori, J. 2001. *Aidit, isät ja ammattilaiset. Sukupuoli, toisto ja muunnelma asiantuntijoiden kirjoituksissa*. Tampere: Tampere University Press.

Zimmer, M. 2015. *The Twitter Archive at the Library of Congress: Challenges for Information Practice and Information Policy*. *First Monday* 20 (7), 2015.